

Keskkonnamõju hindamise algatamine ja motiveerimine Tallinna näitel

Kaja Peterson

Keskkonnamõju hindamise algatamine ja motiveerimine Tallinna näitel

Kaja Peterson

Tallinn 2014

Kaanel: Vaade Tallinna vanalinnale (Foto autor: K. Peterson)

Viide: Peterson, K. Keskkonnamõju hindamise algatamine ja motiveerimine Tallinna näitel. SEI Tallinna väljaanne nr 26, Säästva Eesti Instituut, Tallinn, 2014, 42 lk.

Toimetanud: Piret Kuldna, SEI Tallinn
Küljendanud: Tiina Salumäe, SEI Tallinn

© Säästva Eesti Instituut, 2014

ISBN: 978-9949-9501-5-7
ISSN: 1406-6637

Lai tn 34, Tallinn, 10133
www.seit.ee

SISUKORD

1 Sissejuhatus	4
2 Nõuded keskkonnamõju hindamise algatamiseks ja sellest teavitamiseks	5
2.1 Õiguslik raamistik.....	5
2.2 Olulise keskkonnamõjuga tegevused, mis eelhindamist ei vaja	5
2.3 Tegevused, mille keskkonnamõju olulisust on vaja välja selgitada eelhindamise teel	6
2.4 Olulise keskkonnamõju kriteeriumid.....	7
2.5 Otsus keskkonnamõju hindamise algatamisest või algatamata jätmisest	8
2.6 Keskkonnamõju hindamisest teavitamine	9
3 Otsuste hierarhia strateegilisel ja tegevusloa tasandil juhtimisel ja keskkonnamõju hindamisel Tallinnas...	10
4 Uuringu meetodika.....	11
5 Tulemused	12
5.1 Keskkonnamõju hindamise teadete arv Ametlikes Teadetes.....	12
5.2 Olulise mõju kriteeriumid otsustes.....	15
5.3 Motivatsioon keskkonnamõju hindamise algatamise otsustes	20
5.4 Motivatsioon keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsustes.....	21
5.5 Algatamise teadete avaldamise vastavus seadusele	23
6 Arutelu ja järeldused	24
7 Kasutatud ja viidatud allikad	26
8 Lisad.....	28

1 SISSEJUHATUS

Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle kaalutlemine ja motiveeritud otsuse tegemine on arendustegevusega kaasneva eeldatava mõju prognoosimise esimene ja kõige olulisem etapp. Sellest etapist sõltub, kas arendajal tuleb hakata koguma täiendavaid tõendeid kavandatava tegevuse eeldatava mõju, selle ennetamise ja leevendamise kohta või mitte. Lisatõendite kogumiseks on ettenähtud ka konsultatsioonid tegevusest puudutatud isikutega. Eeldatava olulise keskkonnamõju väljaselgitamise etappi nimetatakse ka eelhindamiseks (ingl. k. *screening*). Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnamõju juhtimissüsteemi seadus (KeHJS)¹ ei nõua eelhindamist tegevuslubade ja strateegiliste planeerimisdokumentide puhul, mis on juba seaduses loetletud kui olulise keskkonnamõjuga tegevused. Teistel juhtudel tuleb otsustajal viia läbi eelhindamine ja oma otsust motiveerida. Kaalutusotsuse puhul tuleb lisada otsusele eelhindamise tulemused, milles kirjeldatakse kavandatava tegevuse mõju kõigi seaduses loetletud kriteeriumide ulatuses. Otsustajal tuleb teha oma otsus keskkonnamõju hindamise algatamise või mittealgatamise kohta avalikuks ja avaldada see muuhulgas Ametlikes Teadaannetes².

Käesolev uurimistöo analüüsib keskkonnamõju hindamise algatamise otsuseid ja otsuse motivatsioone, mis on avaldatud Tallinna Keskkonnaameti poolt Ametlikes Teadaannetes perioodil 01.01.2011–31.12.2013. Tallinn

on suurim Eesti omavalitsus nii rahvaarvult³ kui arendustegevuse⁴ poolest. Seega annab Tallinna linnavalitsuse töö keskkonnamõju hindamise valdkonnas paljuski eeskuju teistele omavalitsustele ja kujundab selle valdkonna praktikat laiemalt. Töös analüüsitakse teadetes toodud teabe vastavust seaduses ettenähtule ning arutletakse selle üle, kuidas Tallinna Keskkonnaameti otsused ja nende põhjendused keskkonnamõju hindamise algatamise kohta on kooskõlas hea praktikaga ning kas ja mil määral tuleks tänast praktikat parendada, et tõhustada eelhindamise läbiviimist ja seeläbi tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse.

Käesolevas töös kasutatakse mõistet „keskkonnamõju hindamine“ ka üldmõistena, mis hõlmab nii tegevusloa menetluse raames läbiviidavat keskkonnamõju hindamist (KMH) kui keskkonnamõju strateegilist hindamist (KSH), kui ei ole eraldi märgitud teisiti.

Uurimistöo viis läbi ja aruande koostas Kaja Peterson. Käsikirja toimetas Piret Kuldna. Töö viidi läbi ajavahemikul jaanuar – veebruar 2014 ja seda rahastas SA Säästava Eesti Instituut.

Koostaja tänab Tallinna Keskkonnaameti spetsialisti Ülle Luiksi käsikirja läbi vaatamise ja asjakohaste märkuste eest.

¹ RT I 2005, 15, 87 <https://www.riigiteataja.ee/akt/867983?leiaKehtiv>

² <https://www.ametlikudteadaanded.ee/>

³ Seisuga 9.01.2014 oli elanike arv Tallinnas 430 059; <http://www.tallinn.ee/est/Tallinna-elanike-arv>

⁴ Ehitisregistri andmetel taotletakse igal aastal enam kui 500 ehitusluba; <http://www.ehr.ee/v12.aspx?loc=0102>

2 NÕUDED KESKKONNAMÕJU HINDAMISE ALGATAMISEKS JA SELLEST TEAVITAMISEKS

2.1 ÕIGUSLIK RAAMISTIK

Keskkonnamõju hindamise menetlus tugineb kahele Euroopa Liidu (EL) direktiivile, millest esimene, nn KMH direktiiv, võeti esmakordselt vastu 1985 (85/337/EMÜ⁵), seda täiendati 2003. ja 2009. aastal ning kodifitseeriti 2011. aastal.⁶ [siin ja edaspidi viidatakse sellele direktiivile kui KMH direktiivile, kui pole teisiti märgitud]. 2001 võtsid Euroopa Parlament ja Nõukogu vastu keskkonnamõju strateegilise hindamise ehk nn KSH direktiivi 2001/42/EÜ⁷. Kui KMH direktiiv reguleerib projekti-tasandi tegevuste keskkonnamõju hindamist, siis KSH direktiiv sätestab keskkonnamõju hindamise korra strateegiliste planeerimisdokumentide koostamise tasandil. Mõlema direktiivi rakendamine peab tagama, et nii strateegilisel planeerimisel kui konkreetse projekti kavandamisel analüüsitakse ja võetakse otsustamisel arvesse kaasnevaid võimalikke mõjusid keskkonnale ja leitakse sobivad meetmed negatiivse mõju ennetamiseks ja leevendamiseks.

Keskkonnamõju hindamine on avalik menetlus ja seda mitmel põhjusel. Esiteks seetõttu, et hea keskkonnaseisund on avalik hüve, mille kahjustamine võib mõjutada inimeste tervist, heaolu ja vara. Teiseks seetõttu, et

keskkonnaseisundi võimaliku muutumise kohta on vaja koguda nii tehnilist teavet kui muutustest mõjutatud isikute arvamust, sest olulise keskkonnamõju kriteeriumiteks on nii teaduslik teadmine, õigusnormid kui inimeste väärtushinnangud ja hoiakud (ehk mida peetakse oluliseks). Kolmandaks tuleb otsustajal korraldada kogutud teabe üle avalik arutelu, et siis arvestades kõiki asjaolusid langetada põhjendatud otsus kavandatavate tegevuste lubamise üle. Avalikku menetlust reguleerib ka Århusi konventsiooni ülevõttev EL direktiiv 2003/35/EÜ⁸, mis sätestab juurdepääsu keskkonnateabele, osalemise keskkonda puudutavate otsuste tegemisel ja kohtu poole pöördumise keskkonnaasjades. Mõlemad keskkonnamõju hindamise direktiivid on nn Århusi direktiiviga seotud.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus (KeHJS)⁹ võtab keskkonnamõju hindamise direktiivid ja nn Århusi direktiivi põhimõtted üle ja sätestab asjakohased menetlusnormid. Niisamuti tugineb KeHJS keskkonnamõju hindamise algatamise reguleerimisel KMH ja KSH direktiivile.

2.2 OLULISE KESKKONNAMÕJUGA TEGEVUSED, MIS EELHINDAMIST EI VAJA

KMH direktiiv¹⁰ sätestab lisas 1 24 kategooriat tegevusi (sh tegevuste muutmine), mille puhul on KMH algatamine kohustuslik, kuivõrd senised teadmised ja praktika on näidanud, et nimetatud tegevustega kaasneb kahjulik mõju keskkonnale. Sama teeb KeHJS, mille § 6 lõikes 1 on loetletud 36 projekti (tegevust) või selle muudatust, mille puhul on KMH algatamine kohustuslik. KMH

direktiivi ja KeHJS-e võrdlus (lisa 1) näitab, et kuigi seaduses toodud projektid vastavad enam-vähem KMH direktiivis olulise negatiivse keskkonnamõjuga tegevustele, siis viiel juhul on KeHJS läinud kaugemale, kui seda KMH direktiiv eeldab. KMH direktiivis ei ole nimetatud järgmisi tegevusi olulise negatiivse mõjuga projektideks, mida aga KeHJS teeb: tuuleelektrijaama püstitamise

⁵ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:15:01:31985L0337:ET:PDF>

⁶ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:026:0001:0021:ET:PDF>

⁷ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:15:06:32001L0042:ET:PDF>

⁸ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:15:07:32003L0035:ET:PDF>

⁹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/867983?leiaKehtiv>

¹⁰ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:026:0001:0021:ET:PDF>

veekogusse (p. 5); mere ning Peipsi järve, Lämmijärve ja Pihkva järve süvendamine alates pinnase mahust 10 000 kuupmeetrit, merepõhja ning Peipsi järve, Lämmijärve ja Pihkva järve tahkete ainete uputamine alates ainete mahust 10 000 kuupmeetrit, muu veekogu süvendamine alates pinnase mahust 500 kuupmeetrit või muusse veekogusse tahkete ainete uputamine alates ainete mahust 500 kuupmeetrit (p. 17); vähemalt 1,5 hektari suuruse alaga prügila sulgemine (p. 24); üle 100 hektari suuruse pindalaga metsamaa või märgala muutmine, nagu kiviandamine või raadamine (p. 31); selline tegevus, mille keskkonnamõju hindamise kohustus on määratud tegevuse aluseks oleva strateegilise planeerimisdokumendi (p. 34). Viimase tegevusega loob seadus otsese seose KMH ja KSH vahel.

KeHJSe § 33 lõige 1 loetleb strateegilised planeerimisdokumendid, mille koostamise käigus on vaja läbi viia keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH) ilma eelhindamiseta. Need on dokumendid, mis 1) koostatakse põllumajanduse, metsanduse, kalanduse, energeetika, tööstuse, transpordi, jäätmekäitluse, veemajanduse, telekommunikatsiooni või turismi valdkonnas ja selle alusel kavandatakse olulise keskkonnamõjuga tegevust; 2) on

üleriigiline, maakonna- või üldplaneering; 3) on detailplaneering, mille alusel kavandatakse olulise keskkonnamõjuga tegevust. Kui punktide 1 ja 3 puhul on KSH algatamine vajalik seetõttu, et strateegiliste planeerimisdokumentidega planeeritakse mõnda tegevust (projekti), mille keskkonnamõju on a priori negatiivne (vastavalt KMH direktiivile ja KeHJSe § 6 lõikele 1), siis üleriigilise, maakonna- ja üldplaneeringu puhul sellist tingimust pole seatud. Kolme ruumilise planeeringu tüübi puhul on KSH algatamine kohustuslik ilma lisatingimusteta. Mõneti vastuolulised on seaduse §-d 33 ja 35, kuivõrd viimases sätestatakse, et § 33 lõikes 1 nimetatud strateegiliste planeerimisdokumentide (kõik valdkondlikud arengukavad, kõik ruumilised planeeringud ja kavad, mis on aluseks tegevusele, mis eeldatavalt kahjustavad Natura 2000 võrgustiku ala) koostamise algatamisel tuleb algatada keskkonnamõju strateegiline hindamine ja seda ilma vajadust põhjendamata. Samas näeb § 33 lõige 1 nimetatud kavade puhul võimalust ka eelhindamise läbiviimiseks (viidates § 6 lõigetele 2–4). Seadus eeldab asjakohase põhjenduse lisamist KSH algatamise otsusele vaid siis, kui strateegilises planeerimisdokumendis tehakse muudatusi, või kavandatakse tegevust, mille jaoks on vaja tegevusluba (§ 35 lõige 3).

2.3 TEGEVUSED, MILLE KESKKONNAMÕJU OLULISUST ON VAJA VÄLJA SELGITADA EELHINDAMISE TEEL

KMH direktiivi¹¹ lisa 2 nimetatakse 13 kategooriat tegevusi, mille puhul peab otsustaja kaaluma, kas nendega võib kaasneda oluline mõju keskkonnale. KeHJSe on vastavad tegevused toodud § 6 lõikes 2 ja täpsustatud valitsuse määrusega nr 224¹², milles on seatud tegevuste künnismahud, millest alates on vaja koostada eelhinnang.

KMH direktiivi lisa 2 ja KeHJSe § 6 lõike 2 ning viimase rakendusmääruse (Vabariigi Valitsuse määrus nr 224) võrdlemisel selgub (lisa 2), et määrus on paljude valdkondade puhul detailsem ja konkreetsemate künnisvõimudega kui KMH direktiiv. Üks põhjustest on see, et määrusesse on üle toodud tööstusheite seaduse¹³ alusel antava kompleksloa kriteeriumid. Samuti oli KMH

direktiivi ülevõtmisel siseriiklikusse õigusesse liikmesriigil võimalus rakendada nii künnisvõimsusi kui tingimusi, mida Eesti ka tegi. Kaalutusotsust vajavate ja linnaga seotud tegevuste seas on määruks küll valdkonnas „infrastruktuuri ehitamine“ märgitud „...bussija autoparkide, elurajooni, staadioni, haigla-, ülikooli-, vangla- ja muude samalaadsete projektide arendamine“, kuid KMH direktiiv toob eraldi välja veel linnaarendustööd, nagu kaubanduskeskuste ja parklate ehitamine. Neid projekte pole valitsuse määruks otseselt märgitud. Tõsi küll, määruse mõiste „muud samalaadsed projektid“ annab võimaluse ka muude direktiivi lisa 2 loetletud tööde puhul keskkonnamõju hindamise vajalikkust kaaluda. Aga kui palju seda võimalust Eestis kasutatud on, andmed puuduvad.

¹¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:026:0001:0021:ET:PDF>

¹² <https://www.riigiteataja.ee/akt/108052012012>

¹³ <https://www.riigiteataja.ee/akt/116052013001#para19lg3>

2.4 OLULISE KESKKONNAMÕJU KRITERIUMID

Kui KMH direktiivi lisas 3 on loetletud kolm mõjukategeooriat (projekti laad, asukoht ja mõju laad) ja vastavad mõjukriteeriumid, mille suhtes olulise mõju kaalumise peab toimuma, siis KeHJSes on olulise keskkonnamõju kriteeriumid nimetatud § 6 lõikes 3. KMH direktiivi ja KeHJSe mõju kriteeriumite võrdlus näitab, et KeHJSes toodud olulise keskkonnamõju kriteeriumid vastavad sisult enam-vähem KMH direktiivi kriteeriumitele (lisa 3), kuid kuivõrd projekti laadi, asukohta ja mõju laadi iseloomustavaid kriteeriume ei ole seaduses selgelt eristatud, siis on analüüsi seaduse vastavusest KMH direktiivile keeruline läbi viia. Seadust tuleb nii või teisiti peatselt uuendada (sealjuures ka olulise mõju kriteeriume täpsustada) seoses uue KMH direktiivi jõustumisega¹⁴. Hetkel on see eelnõu Euroopa Komisjoni ettepanekuna menetlemisel.

KSH puhul sätestab KeHJSe § 33 lõige 3 kriteeriume, millest tuleb olulise mõju kaalutamisel (eelhindamisel) lähtuda. Need on:

- 1) strateegilise planeerimisdokumendi iseloom ja sisu;
- 2) strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasnev keskkonnamõju ja eeldatavalt mõjutatav ala; ning
- 3) seaduses nimetatud asutuste seisukoht.

Edasi täpsustakse seaduses (§ 33 lõiked 4 ja 5) olulise keskkonnamõju kriteeriume. Need on:

- 1) missugusel määral loob strateegiline planeerimisdokument aluse kavandatavatele tegevustele, lähtudes nende asukohast, iseloomust ja elluviimise tingimustest või eraldatavatest vahenditest;
- 2) missugusel määral mõjutab strateegiline planeerimisdokument teisi strateegilisi planeerimisdokumente, arvestades nende kehtestamise tasandit;

3) strateegilise planeerimisdokumendi asjakohasus ja olulisus keskkonnamõjude integreerimisel teistesse valdkondadesse;

4) strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega seotud keskkonnaprobleemid;

5) strateegilise planeerimisdokumendi, sealhulgas jäätmekäitluse või veekaitsega seotud planeerimisdokumendi tähtsus Euroopa Liidu keskkonnaalaste õigusaktide nõuete ülevõtmisel.

Samuti tuleb olulise keskkonnamõju määratlemisel lähtuda järgmistest kriteeriumidest:

- 1) mõju võimalikkus, kestus, sagedus ja pöördumus, sealhulgas kumulatiivne ja piiriülene mõju;
- 2) oht inimese tervisele või keskkonnale, sealhulgas õnnetuste esinemise võimalikkus;
- 3) mõju suurus ja ruumiline ulatus, sealhulgas geograafiline ala ja eeldatavalt mõjutatav elanikkond;
- 4) eeldatavalt mõjutatava ala väärtus ja tundlikkus, sealhulgas looduslikud iseärasused, kultuuripärand ja intensiivne maakasutus;
- 5) mõju kaitsealadele.

KeHJSe § 45 kohaselt tuleb alati eraldi kaaluda, kas strateegilise planeerimisdokumendi elluviimine võib kahjustada Natura 2000 võrgustiku ala. Natura eelhindamise reegleid seadus ei sätesta, kuid praktikas kasutatakse selleks eraldi juhendeid (Aunapuu ja Kutsar, 2013, jt).

¹⁴ http://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/com_628/1_ET_ACT_part1_v2.pdf

2.5 OTSUS KESKKONNAMÕJU HINDAMISE ALGATAMISEST VÕI ALGATAMATA JÄTMISEST

Vastavalt KeHJS § 11 lg 1 punktile 3 algatab otsustaja keskkonnamõju hindamise ilma eelhindamise ja vajaduse põhjendusega siis, kui kavandatav tegevus on nimetatud seaduse § 6 lõikes 1 nimetatud tegevus (projekt). Teistel juhtudel tuleb otsustajal viia läbi eelhindamine ja lisada asjakohane põhjendus. Seaduses (§ 11 lg 6) on sätestatud, et kui olulise keskkonnamõjuga tegevuse mõju on juba hinnatud mõne teise menetluse käigus ja otsustajal on piisavalt teavet, et teha põhjendatud otsus, siis pole vaja uut keskkonnamõju hindamist algatada. Tähelepanuvääriv on seaduse täiendus aastast 2008, millega anti otsustajale võimalus jätta keskkonnamõju hindamine algatamata, kui otsustaja hinnangul on tegemist perspektiivitu tegevusloa taotlusega (§ 11 lg 6¹). Näiteks praktikas on otsustaja keeldunud keskkonnamõju hindamise algatamisest juhul, kui kavandatava tegevus läheks vastuollu kaitseala kaitse-eeskirjaga. Samuti annab seadus (§ 11 lg 7) otsustajale võimaluse liita ühe ja sama tegevusega seotud keskkonnamõju hindamise menetlused üheks menetluseks. Seadus sätestab ka nõude, et sama tegevusloa taotluse menetluses algatatakse ainult üks keskkonnamõju hindamise menetlus (§ 11 lg 7¹). Eraldi säte (§ 11 lg 10) puudutab otsustaja kohustust kooskõlastada otsuse eelnõu kaitstava objekti valitsejaga (Riigi Keskkonnaametiga), kui otsustaja jätab

keskkonnamõju hindamise algatamata, kuid kavandatav tegevus võib mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala. Siinkohal on tegemist vastuolulise sättega, sest EL loodusdirektiivi (92/43/EMÜ) artikli 6(3)¹⁵ kohaselt võib kava kehtestada ja projektile tegevusloa anda üksnes siis, kui otsustaja on veendunud, et kava või projekt ei kahjusta Natura 2000 ala. Ehk kui kavandatav tegevus võib mõjutada Natura 2000 ala, tuleb otsustajal algatada keskkonnamõju hindamine. Sama põhimõtte kehtib nii KMH kui KSH puhul.

KeHJS § 11 lõige 8 loetleb kohustusliku teabe, mida peab sisaldama KMH algatamise või algatamata jätmise otsus ja § 35 lõige 5 vastava teabe KSH kohta. Mõlema teabe võrdlus (tabel 1) näitab, et KMH ja KSH puhul eeldatakse suhteliselt sarnast teavet, kuid see on kummalgi juhul toodud seaduses erinevas järjestuses ja mahus. Kui KSH puhul on oluline otsuses esitada asutuste seisukohad, keda keskkonnamõju tõenäoliselt puudutab, siis KMH puhul seda otseselt nõutud pole. Samas eeldab haldusmenetluse seadus, et otsuses tuleb kajastada kõiki asjaolusid, mis olid otsuse aluseks. KMH puhul on vaja märkida keskkonnauuringute ja piiriülese keskkonnamõju hindamise vajalikkus, kuid kumbagi pole otsuses vaja märkida KSH puhul.

Tabel 1. Nõuded teabele keskkonnamõju hindamise algatamise või mittealgatamise otsuses

KeHJS, § 11 lg 8 (KMH)	KeHJS, §35 lg 5 (KSH)
1) otsustaja nimi ja kontaktandmed;	1) strateegilise planeerimisdokumendi nimetust ja eesmärki;
2) kavandatava tegevuse nimetus ja eesmärk;	2) strateegilise planeerimisdokumendi koostamise algataja, koostamise korraldaja, koostaja ja kehtestaja nime ja kontaktandmeid;
3) kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise algatamise või algatamata jätmise põhjendus;	3) strateegilise planeerimisdokumendi koostamise algatamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise või algatamata jätmise otsuse kuupäeva ja numbrit;
4) piiriülese keskkonnamõju hindamise algatamise korral teave piiriülese keskkonnamõju hindamise algatamise kohta;	4) käesoleva seaduse § 33 lõikes 6 nimetatud asutuse seisukohta keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise vajalikkuse kohta;
5) teave kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise menetluste liitmise kohta;	5) keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise või algatamata jätmise põhjendus;
6) teave vajalike keskkonnauuringute kohta.	6) strateegilise planeerimisdokumendi koostamise algatamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise või algatamata jätmise otsusega tutvumise aega ja kohta.

¹⁵ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1992L0043:20070101:ET:PDF>

2.6 KESKKONNAMÕJU HINDAMISEST TEAVITAMINE

KeHJSe § 12 lõikes 1 on esitatud nõuded otsusest teavitamise kohta: 1) algatamisest liht- või tähtkirjaga menetlusosalistele ja arendaja kulul Ametlikes Teadaannetes 14 päeva jooksul keskkonnamõju hindamise algatamise otsuse tegemisest arvates; 2) algatamata jätmisest arendaja kulul koos tegevusloa andmise või sellest keeldumise avalikustamisega; 3) algatamata jätmisest liht- või tähtkirjaga menetlusosalistele ja arendaja kulul Ametlikes Teadaannetes 14 päeva jooksul keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse tegemisest arvates, kui tegevusloa andmisest või selle andmisest keeldumisest avalikult ei teatata.

KMH puhul sätestab KeHJS erisuse, millega antakse otsustajale õigus esitada keskkonnamõju hindamise

algatamise otsus tegevusloa andmata jätmise otsuse osana (§ 11 lg 9) ja ehitusloa või ehitise kasutusloa andmise korral teatatakse keskkonnamõju hindamise algatamata jätmisest riikliku ehitisregistri kaudu (§ 12 lg 2).

KSH puhul on seaduses (§ 35 lg 6) sätestatud, et keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise või algatamata jätmise otsusest teatatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest arvates Ametlikes Teadaannetes ja vähemalt ühes üleriigilise või kohaliku levikuga ajalehes ning liht- või tähtkirjaga seaduse § 33 lõikes 6 nimetatud asutusele.

3 OTSUSTE HIERARHIA STRATEEGILISEL JA TEGEVUSLOA TASANDIL JUHTIMISEL JA KESKKONNAMÕJU HINDAMISEL TALLINNAS

Tallinna linnal on kolm horisontaalset strateegiat: Tallinna arengukava 2014–2020, strateegia “Tallinn 2030” ja Tallinna keskkonnastrateegia aastani 2030. Seisuga jaanuar 2014 oli seitsmel linnaosal kaheksast oma arengukava. Valdcondlikke arengukavu oli linnal 10.01.2014 seisuga 29¹⁶. Linna pädevuses on algatada üldplaneeringute ja detailplaneeringute koostamist ning ehitus- ja

ehitiste kasutuslubade menetlust. Vastavalt KeHJSele tuleb sel juhul otsustajal kaaluda iga kord ka keskkonnamõju hindamise eelhindamise vajalikkust tulenevalt seadusest ja seda, kas eelhindamine oleks vajalik ka sisuliselt, kuigi seadus seda otseselt ei nõua. Tallinna linnavalitsuses on see pädevus antud keskkonnaametile (tabel 2).

Tabel 2. Otsuste hierarhia strateegilisel ja tegevusloa tasandil juhtimisel ja keskkonnamõju hindamisel Tallinnas

Otsustaja	Aren- gu-kava*	KSH	Üld- planeering**	KSH	Detail- planeering	KSH	Ehitusluba/ Kasutusluba Raieluba	KMH
Volikogu	X		X					
Linnavalitsus					X		X	
Keskkonnaamet		X		X		X		X***

*Arengukavadena on silmas peetud nii horisontaalseid kui valdkondlikke kavasad

**Üldplaneering võib olla linna või linnaosa üldplaneering või teemaplaneering

*** Uuritaval perioodil 1.01.2011–31.12.2013 ei leidunud raieloa taotluse raames tehtud keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalutlusi

Tallinna keskkonnaamet koostab strateegiliste ja projekti-algatuste kohta eelhindangu, sellest lähtuvalt algatab keskkonnamõju strateegilise või projektipõhise hindamise ning korraldab KSH avalikke arutelusid. Keskkonnaministeerium ja Riigi keskkonnaamet vastavalt kiidavad heaks keskkonnamõju hindamise programmi ja aruande, ning korraldavad keskkonnamõju hindamise menetlusega seoses avalikke arutelusid. Tallinna keskkonnaamet on keskkonnamõju hindamise menetluses menetlusosaline, kes annab oma seisukoha.

Tallinna keskkonnaametis on eraldi struktuuriüksus keskkonnakorralduse sektor, mis sarnaselt osakondadega kuulub keskkonnaameti juhataja alluvusse. Keskkonnakorralduse sektoris töötas seisuga veebruar 2014 3 inimest, kes kõik olid juhtivspetsialistid. Keskkonnakorralduse sektori ülesandeks on korraldada keskkonnamõju hindamise menetlust, sh anda eelhindang, ning koostada

otsuste eelnõusid. Enne kui keskkonnakorralduse sektor vormistab otsuse eelnõu keskkonnamõju hindamise algatamise kohta, annavad oma seisukoha oluliste mõjude kohta veel vähemalt viis spetsialisti teistest osakondadest – haljastus, looduskaitse, vesi, müra ja õhk ning jäätmed. Keskkonnaameti spetsialistid kasutavad planeeringute ja projektide läbivaatamiseks keskkonnamõju hindamise eelhindamise kontroll-lehte, mis põhineb Euroopa Komisjoni eelhindamise juhendil (2001)¹⁷ ja mis on eesti keelde tõlgitud 2005.a. Kui valdkonna-spetsialistid on andnud oma hinnangu (hinnangu andmine toimub elektroonselt), vormistab keskkonnakorralduse sektor selle alusel otsuse eelnõu keskkonnamõju hindamise algatamise kohta.

¹⁶ <http://www.tallinn.ee/est/arengukava>

¹⁷ <http://ec.europa.eu/environment/eia/eia-guidelines/g-screening-full-text.pdf>

4 UURINGU METOODIKA

Keskkonnamõju hindamiste otsuste analüüs põhineb ametlikus võrguväljaandes Ametlikud Teadaanded (AT) kolme aasta vältel, s.o. ajavahemikul 01.01.2011–31.12.2013, ilmunud Tallinna keskkonnaameti teadetele keskkonnamõju hindamise kohta.

Esmalt koostati üldine andmebaas kõigist uuritava perioodil ilmunud Tallinna keskkonnaameti keskkonnamõju hindamise teadetest. Seejärel eraldati keskkonnamõju algatamisega seotud teated muudest teadetest (programmi või aruande avalikustamine, jms). Edasi selekteeriti

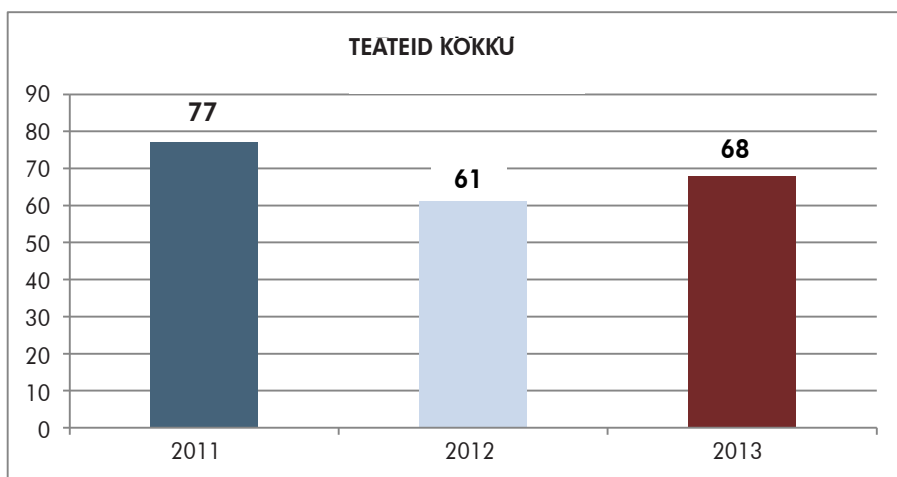
eraldi rühmadesse KMH ja KSH teated, mille hulgas eristati omakorda algatamise ja mittealgatamise teated.

Uuringus analüüsiti põhjendusi, mida otsustaja oli esitanud keskkonnamõju hindamise algatamise vajalikkuse/mittevajalikkuse kohta. Teadete sisu analüüsimisel lähuti keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJSe) vastavatest paragrahvidest KMH ja KSH kohta, mis käsitlevad keskkonnamõju hindamise algatamist ja sellest avalikult teatamist.

5 TULEMUSED

5.1 KESKKONNAMÕJU HINDAMISE TEADETE ARV AMETLIKES TEADAANNETES

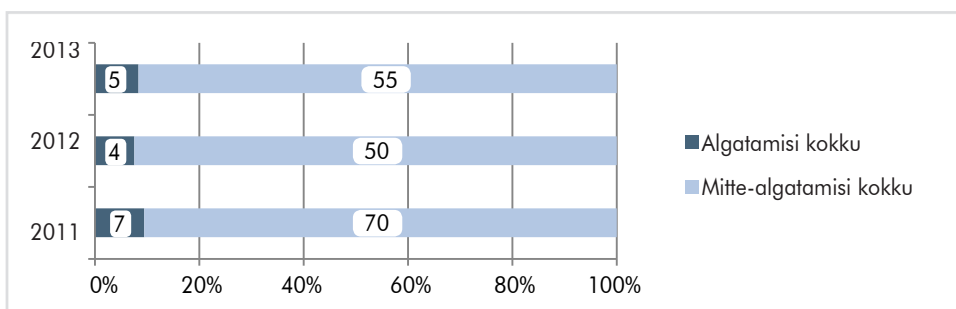
Uuritaval perioodil avaldas Tallinna keskkonnaamet **206** teadet aastal 2011, 61 teadet aastal 2012 ja 68 teadet aastal **teadet**, keskmiselt 68,6 teadet aastas, vastavalt 77 teadet 2013 (joonis 1).

Joonis 1. Tallinna keskkonnaameti poolt avaldatud keskkonnamõju hindamise teadete arv Ametlikes Teadaannetes

206 teatest **192** (93%) sisuks oli kas KSH või KMH algatamine või algatamata jätmine, 14 teadet puudutasid keskkonnamõju hindamise menetluse etappidega seotud teavitamist (nt programmi või aruande valmimine ja avalik väljapanek). Uuritaval perioodil moodustasid

keskkonnamõju hindamise algatamised väikese osa (4 kuni 7, 2–4 % aastas) kõigist algatamise ja algatamata jätmise teadetest. Valdav osa teadetest olid mittealgatamise kohta (joonis 2).

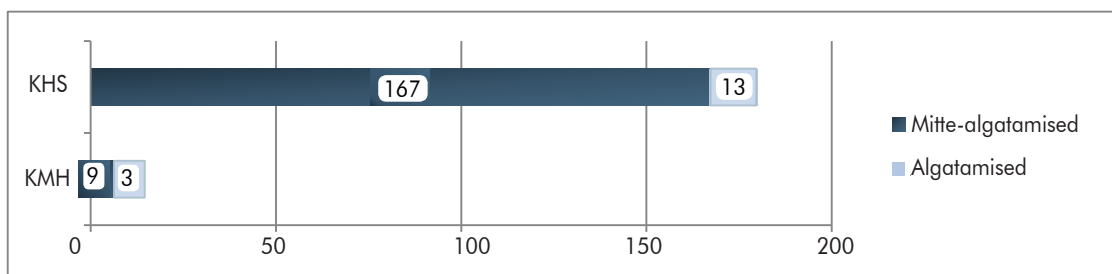
Joonis 2. Keskkonnamõju hindamise algatamise ja algatamata jätmise teadete arv

KMH ja KSH vahel jagunesid algatamise ja algatamata jätmise teated järgmiselt:

Tabel 3. Keskkonnamõju hindamise algatamise ja algatamata jätmise teadete arv KMH ja KSH lõikes

	2011	2012	2013
KMH:			
Algatamine	0	1	2
Algatamata jätmine	6	0	3
KSH:			
Algatamine	7	3	3
Algatamata jätmine	64	50	52

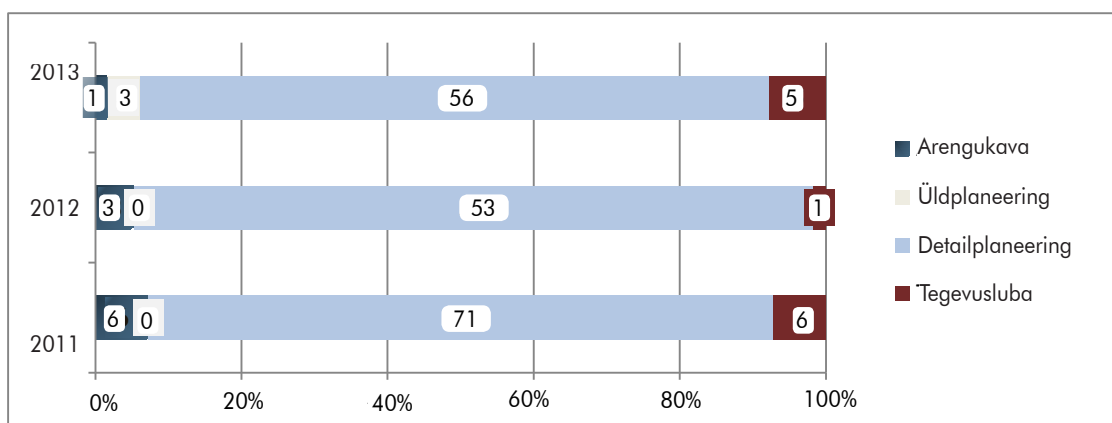
Uuritaval perioodil jagunesid KMH ja KSH algatamise ja algatamata jätmise teated tugevalt KSH ja mittealgatamiste kasuks (joonis 3).

Joonis 3. KMH ja KSH algatamise ja algatamata jätmise teadete arv kokku 2011–2013

Kolmel uuritava aastal olid keskkonnamõju hindamise teated seotud valdavalt (88%) detailplaneeringutega. Vähesel määral on kaalutletud keskkonnamõju hindamise

vajalikkust tegevusloa taotluste, üldplaneeringute ja linna arengukavade puhul (joonis 4), kuivõrd neid tulebki töös harvem ette.

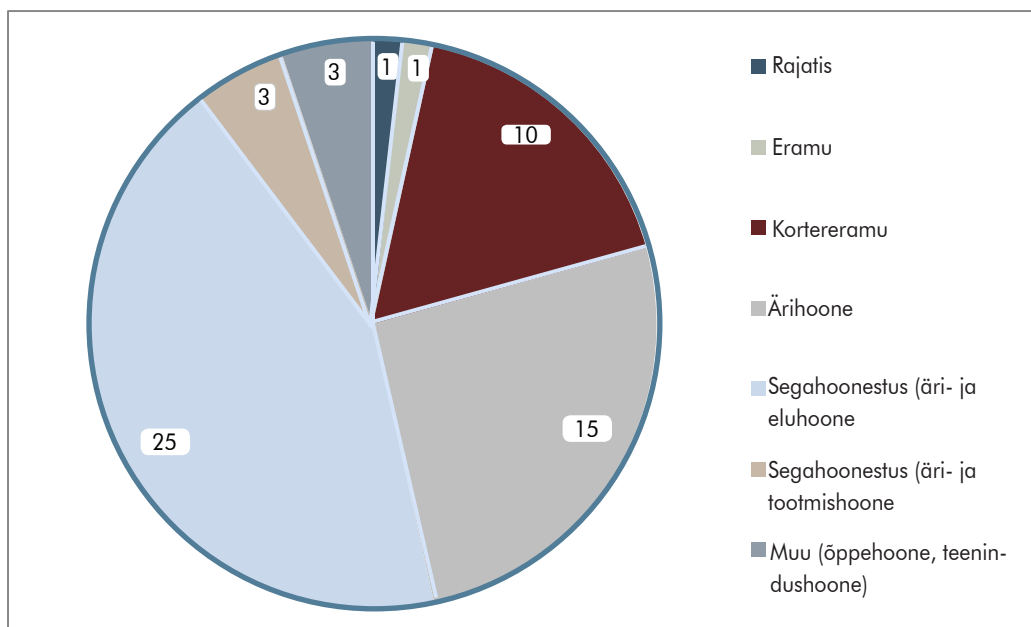

Joonis 4. Keskkonnamõju hindamise teated strateegiliste ja tegevusloa taotluste algatuste kohta (teadete arv)

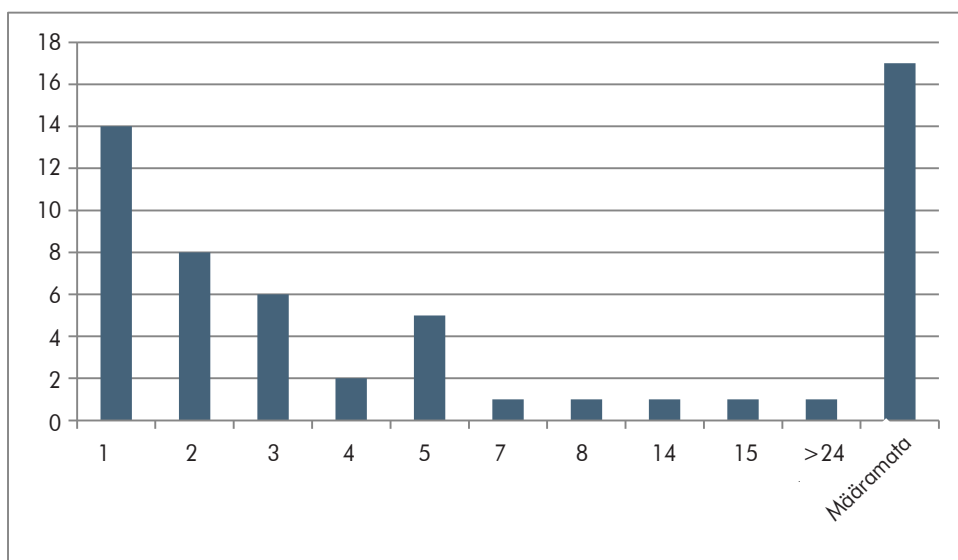
On arusaadav, et kui igal aastal ei pruugi tekkida vajadust algatada üldplaneeringut või arengukava ja sellest on tingitud ka vastavate KSH-de väike arv, siis mõnede on üllatav tegevusloa taotluste ja detailplaneeringute proportsioonide suur erinevus. Arvestades seda, et ehitisregistri andmetel väljastab Tallinna linn aastas enam kui 500 ehitusluba ja ehitise kasutusluba, ei leidu ehitisregistris ainsatki teadet selle kohta, et Tallinna linn oleks viimase kolme aasta jooksul kaalunud ehitusloa või kasutusloa puhul keskkonnamõju hindamise vajalikkust. Teadete analüüsi tulemusena selgub, et keskkonnamõju hindamise peamiseks tasandiks on Tallinnas detailplaneeringu, mitte ehitusloa tase. Samas aga on Tallinna keskkonnaamet rakendanud olulise keskkonnamõju kriteeriumitena valdavalt KMH mitte KSH kriteeriume. Põhjus võib tuleneda sellest, et detailplaneeringuga kavandatavad tegevused on piisavalt konkreetsed (kindlate objektide ehitamisega seotud), mitte niivõrd strateegilised ja seetõttu ongi KMH täpsusega mõju hindamine ja vastavate kriteeriumite kasutamine asjakohasem. Tallinna keskkonnaameti spetsialisti selgituse kohaselt kasutavad nad KeHJS § 33, lõiget 2, mis sätestab, et kui strateegilise planeerimisdokumendiga kavandatakse

tegevust, mille jaoks on hiljem vaja tegevusluba (ehitusluba), siis nad kasutavadki olulise mõju selgitamisel KMH kriteeriume (§ 5 ja § 6).

2013. aasta teadete analüüs näitas, et detailplaneeringuga sooviti enim saada ehitusõigust segahoonestuse rajamiseks, järgnesid ühe või enama ärihoone või korterelamu ehitamise taotlused (joonis 5). Kolmandikul juhtudest oli hoonete arv määramata (30%). Kui hoonete arv oli määratud, siis enamasti sooviti ehitada üks hoone (25%) (joonis 6). Üle 5 hoone sooviti ehitada üksikutele juhtudel. Määramata hoonete arvuga detailplaneeringuid võib tinglikult lugeda strateegilise tasandi planeeringuks, mille puhul on KSH rakendamine igati õigustatud. Ülejäänud juhtudel on hoonete arv, ehitusmaht jms teada küllaltki täpselt, mistõttu on võimalik anda kavandatava tegevusega kaasnevatele mõjudele konkreetne hinnang. Sellistel juhtudel viiakse detailplaneeringu KSH läbi KMH täpsusega, kuivõrd KeHJS käsitleb detailplaneeringut ainult KSH objektina. Seega võib detailplaneeringute KSHde suur arv olla näiline, kuivõrd paljud detailplaneeringud on sisult KMH objektid.

Joonis 5. Detailplaneeringutega kavandatud tegevuse tüübid 2013. a.

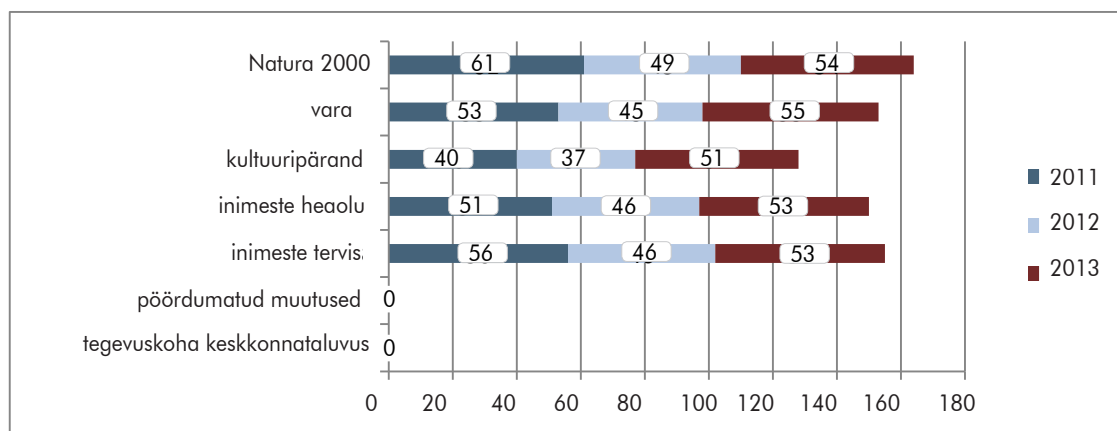
Joonis 6. Detailplaneeringutega kavandatud hoonete arv 2013. a.

5.2. OLULISE MÕJU KRITERIUMID OTSUSTES

Vastavalt KeHJSele on keskkonnamõju oluline siis, kui see võib eeldatavalt ületada tegevuskoha keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara (§ 5) või kahjustada Natura 2000 võrgustiku ala (§ 3 p 2).

Uuritaval perioodil on Tallinna keskkonnaamet keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalutlemisel

lähtunud suhteliselt täpselt seaduse kriteeriumitest. Otsuste põhjendustes leidub peaaegu kõiki kriteeriume, mida seaduse alusel tuleb arvestada (§ 6). Olulise mõju määrangutest on enim kasutatud mõju inimeste heaolule, tervisele ja varale ning mõju Natura 2000 võrgustiku alale. Uuritaval perioodil ei kasutatud määranguid „võib eeldatavalt ületada tegevuskoha keskkonnataluvust“ või „põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi“ kordagi (joonis 7).

Joonis 7. Olulise keskkonnamõju määrangute kasutamine keskkonnamõju hindamise teadetes (teadete arv)

Vastavalt KeHJSele tuleb keskkonnamõju hindamine algatada ilma põhjendust toomata nende tegevuste puhul, mis on loetletud § 6 lõikes 1, ja strateegiliste planeerimisdokumentide puhul, mis on nimetatud §-s 33. Vastavalt seaduse § 6 lõikele 2 tuleb teistel juhtudel keskkonnamõju hindamise vajalikkust kaalutleda järgmistest kriteeriumitest (§ 6 lg 3) lähtuvalt:

1) tegevuse ala ja selle lähiümbruse keskkonnatingimustest, nagu maakasutusest, alal esinevatest loodusvaradest, nende omadustest ja taastumisvõimest ning looduskeskkonna vastupanuvõimest. Keskkonna vastupanuvõime hindamisel lähtutakse eelkõige märgalade, randade ja kallaste, pinnavormide, metsade, kaitstavate loodusobjektide, sealhulgas Natura 2000 võrgustiku alade, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on juba ületatud, maareformi seaduse tähenduses tiheasutusega alade ning ajaloo-, kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest;

2) tegevuse iseloomust, kaasa arvatud selle tehnoloogiline tase, loodusvarade kasutamine, jäätm- ja energiamahukus, ning lähipiirkonna teistest tegevustest;

3) tegevusega kaasnevatest tagajärgedest, nagu vee, pinnase või õhu saastatus, jäätmeteke, müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn;

4) tegevusega kaasnevate avariolukordade esinemise võimalikkusest;

5) kavandatava tegevuse eeldatavast mõjust Natura 2000 võrgustiku alale või mõnele muule kaitstavale loodusobjektile;

6) käesoleva lõike punktides 1–4 nimetatuga kaasneva mõju suurusest, ruumilisest ulatusest, kestusest, sagedusest ja pöördvusest, toimest, kumulatiivsusest ja piiriülesest mõjust ning mõju ilmnemise tõenäosusest.

Tallinn keskkonnaamet on kavandatava tegevuse puhul lähtunud enamasti kõigist seaduses toodud kriteeriumitest (joonis 6). Nagu eespool märgitud, siis on detailplaneeringute puhul rakendatud tegevusloa (KMH), mitte strateegilise planeerimisdokumendi tasandi (KSH) olulise keskkonnamõju kriteeriume, kuivõrd detailplaneering on hilisema ehitusloa väljaandmise aluseks. Tihti on ka

planeeritav tegevus otsustajale juba teada piisava detailisusega detailplaneeringu algatamise taotluse etapis, siis on kujunenud tavaks, et Tallinna keskkonnaamet rakedab olulise keskkonnamõju eelhindamisel tegevusloa tasandi (ehk KMH) kriteeriume.

Kriteeriumite kasutamine sõltub kavandatavast tegevusest (laadist) ja selle asukohast, mille tõttu pole alati otstarbekas kaaluda mõju kõigile keskkonnavaldkondadele (nt rand, kallas, mets), kui planeeritaval alal mõni valdkond puudub. Sellest asjaolust on ilmselt tingitud teatud kriteeriumite (mõju metsale, mõju rannale ja kaldale) vähene kasutamine (joonis 8, a). Küll aga tekitab küsimust asjaolu, et kriteeriume „mõju pinnavormidele“ või „mõju märgaladele“ pole kolme aasta jooksul kordagi kasutatud. Ilmselt pole siiski tegemist olukorraga, kus ükski detailplaneeringu ala pole sattunud näiteks Balti klindile Lasnamäel või Pirita või Mustjõe lammialale. Pigem on küsimus ehk selles, et mõlemad mõisted on eelhindamisel kasutamiseks liiga üldised. Nii on Tallinna keskkonnaamet eelhindamisel kaalunud konkreetset mõju nii Lasnamäe klindile kui Pirita/Mustjõe lammialale. Tallinna keskkonnaameti spetsialist märkis, et pinnavormi ja märgala puhul on enamasti tegemist kaitstava alaga, mistõttu hinnatakse kavandatavat mõju neile kui kaitstavale loodusobjektile. Samas tuleb märkida, et alati pole märgalad kaitstud.

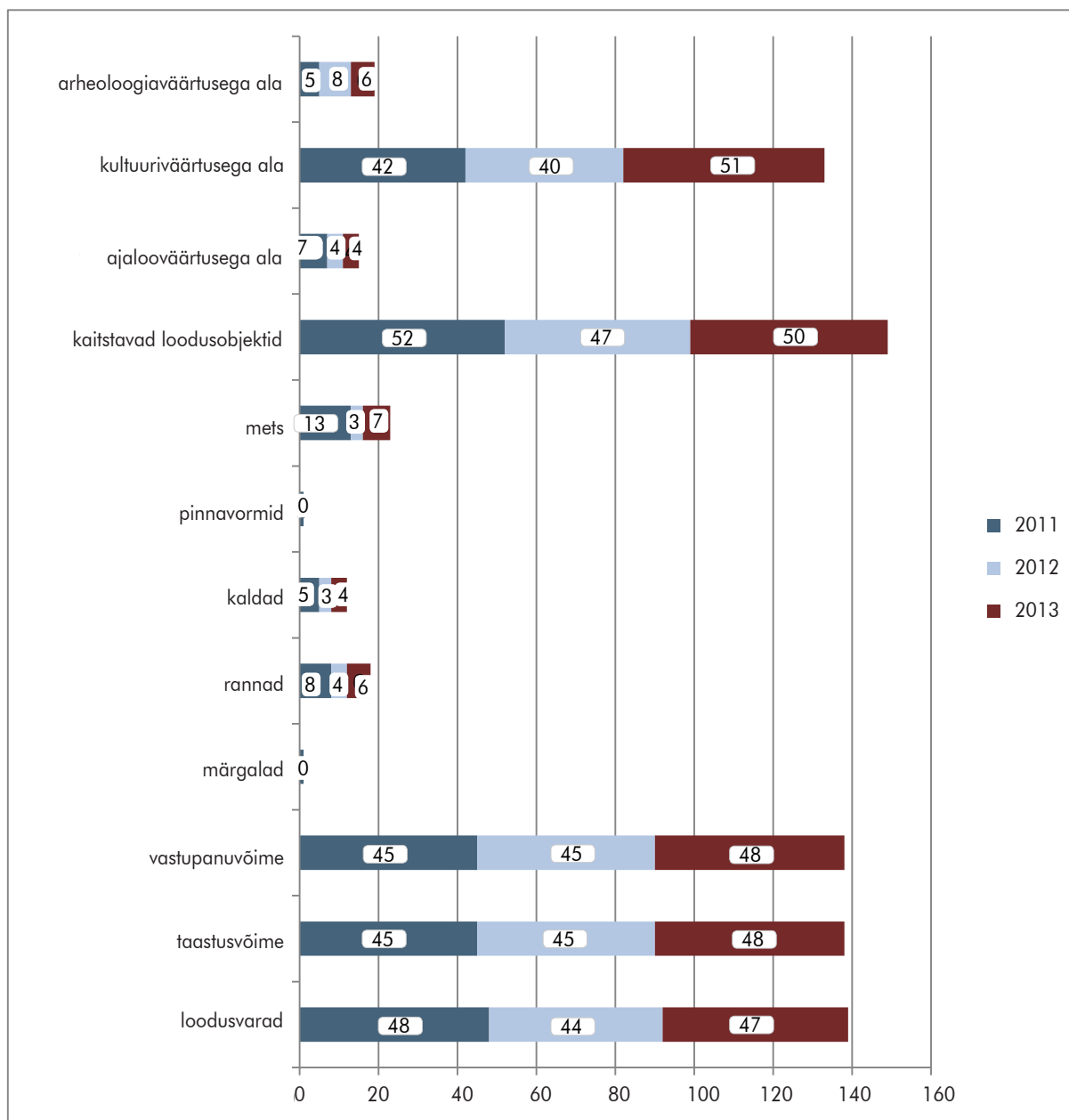
Eraldi tuleb silmas pidada, et mõiste „kaitstav loodusobjektid“ sisaldab endas mitmeid allmõisteid. Vastavalt looduskaitseaduse §-le 4 on kaitstavad loodusobjektid 1) kaitsealad; 2) hoiualad; 3) kaitsealused liigid, kivistised ja mineraalid; 4) püsielupaigad; 5) kaitstavad looduse üksikobjektid; 6) kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstavad loodusobjektid. Kaitsealad jagunevad omakorda kolmeks eraldi alaks (rahvuspark, looduskaitseala ja maastikukaitseala).

Olulise keskkonnamõju kriteeriumite kasutamisest hakkab silma see, et peamiselt keskendutakse keskkonnatingimustele, sh mõjule kaitstavatele loodusobjektidele (joonis 8, c), kuid vähem pööratakse tähelepanu tegevuse tehnoloogiale ja energiamahukusele (joonis 8, b). Tallinna keskkonnaameti spetsialisti sõnul on detailplaneeringu tasemel keeruline arvestada tehnoloogiast või energiamahukusest tulenevat mõju keskkonnale, kuivõrd neid asjaolusid käsitletakse projekteerimise mitte

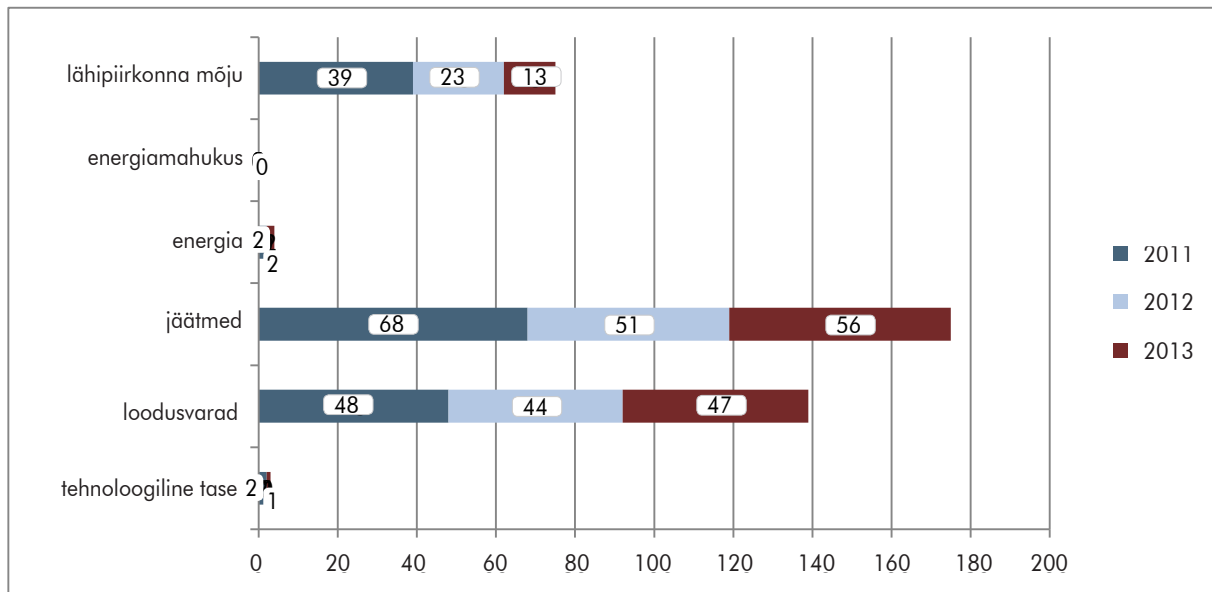
detailplaneeringu etapis. Valdavalt peetakse mõjusid ehitusaegseteks ja riigipiiri mitteületavateks. Olulise keskkonnamõju kriteeriumitest kasutatakse väga

tagasihoidlikult määranguid, mis iseloomustavad kumulatiivset mõju (sh lähipiirkonna tegevuste mõju) (joonis 8, b, d).

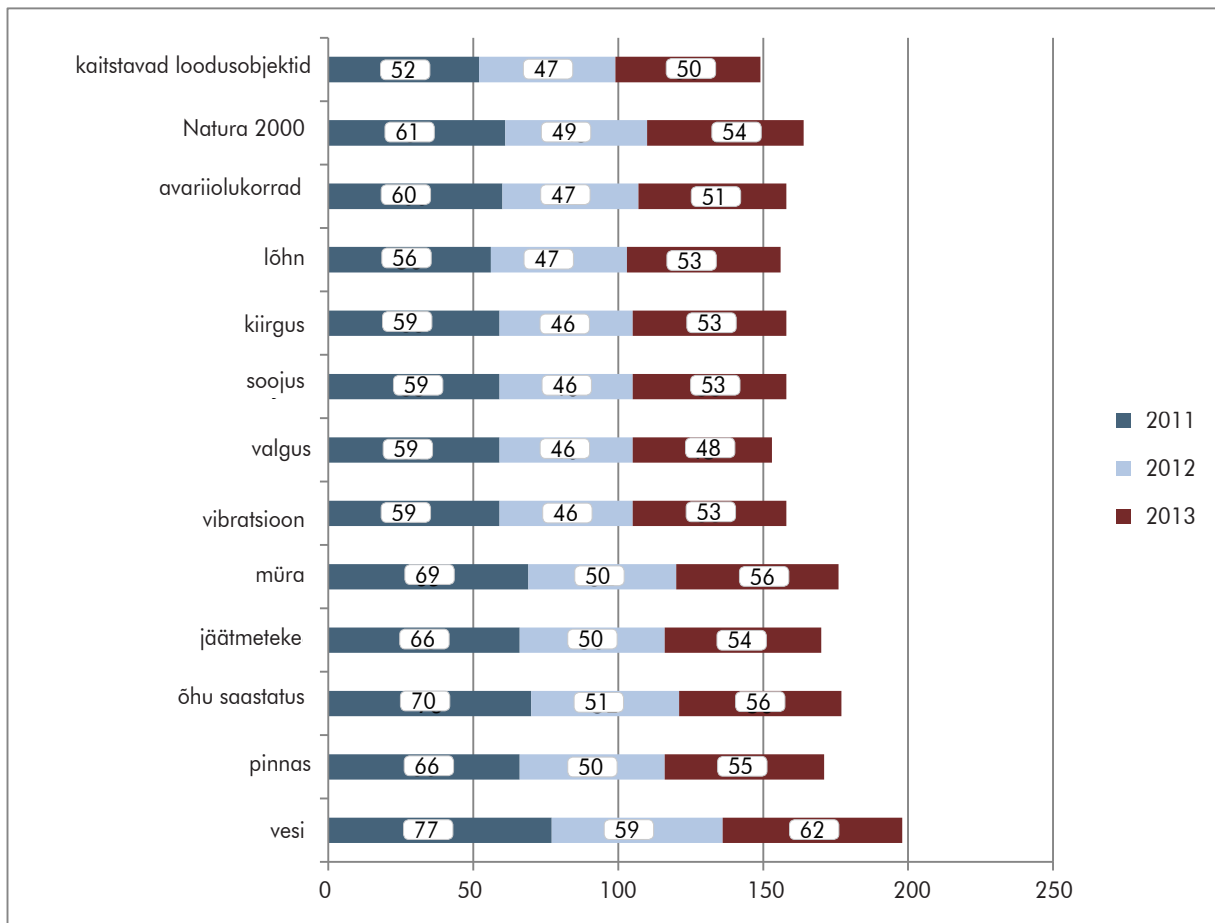
a)

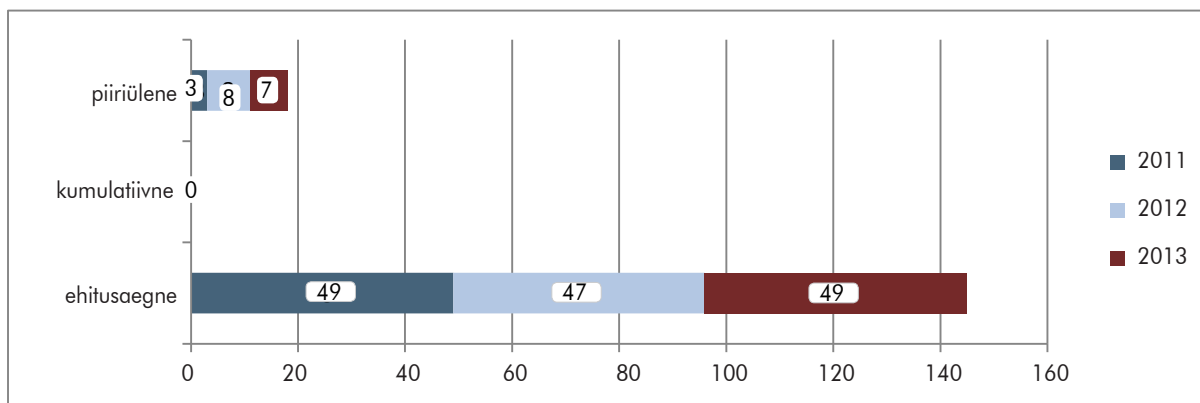
b)

c)

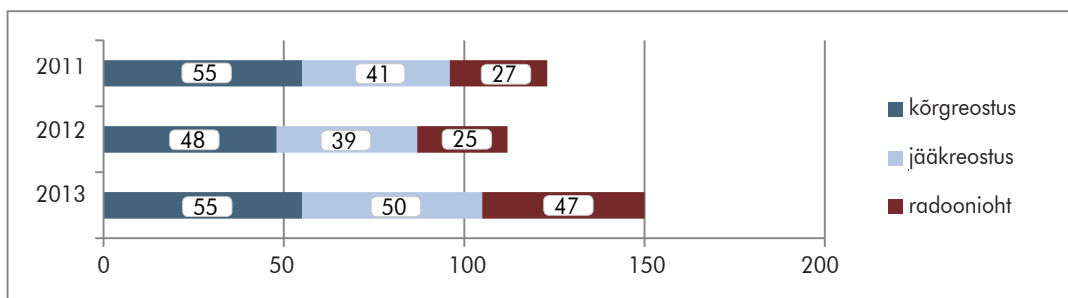
d)

Joonis 8. Olulise keskkonnamõju kriteeriumite arvestamine keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle kaalutlemisel (teadete arv)

Lisaks seaduses toodud kriteeriumitele on Tallinna keskkonnaamet kasutanud olulise keskkonnamõju määramisel veel kolme lisakriteeriumit. Need on: 1) kavandatava

tegevuse mõju kõrghaljastusele, 2) jääkreostus või 3) radoonioht planeeritava alal (joonis 9).

Joonis 9. Olulise keskkonnamõju kriteeriumite arvestamine keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle kaalutlemisel (teadete arv)

5.3. MOTIVATSIOON KESKKONNAMÕJU HINDAMISE ALGATAMISE OTSUSTES

Uuritaval perioodil algatati keskkonnamõju hindamine väga väheste otsuste puhul – kokku **16 korral (8,5% juhtudest)** (tabel 4).

Tabel 4. KMH ja KSH otsuste jagunemine põhjendusega ja põhjenduseta otsuste vahel

Aasta	KMH otsuste arv		KSH otsuste arv	
	§ 6 lg 1, põhjendus pole vajalik	§ 6 lg 2, põhjendus on vajalik	§ 33 lg 1 põhjendus pole vajalik	§ 33 lg 2, põhjendus on vajalik
2011	0	0	0	7
2012	0	1 (sademe- ja reoveekanal-isatsioonitorustike jt rajatiste ehitamine, millega võib kaasneda oluline mõju väärtuslikule lodumetsaalale ning veekeskonnale)	0	3 (staadion liivikule; trammidepoo, jäätmejaam, ärikvartal looduslikule alale; kaubandus- ja meelelahutuskeskuse rajamine poolloodusliku taimestikuga alale)
2013	1 (lennujaama laiendus)	1 (golfiväljak)	1 (kõrghoone)*	2 (elamurajooni rajamine metsaalale; prügilala sulgemine)
Kokku (16)	1	2	1	12

* Tallinna Linnavolikogu 16. aprilli 2009 otsusega nr 77 kehtestatud teemaplaneeringu "Kõrghoonete paiknemine Tallinnas" ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise kohaselt on kõrghooned linnakeskkonnas olulise keskkonnamõjuga objektid ning nende mõju ulatuse täpsemaks määramiseks on vajalik läbi viia keskkonnamõju strateegiline hindamine igale kõrghoone ehitamiseks koostatavale detailplaneeringule, mis pärast teemaplaneeringu kehtestamist menetlusse võetakse.

Kuivõrd KMH ja KSH algatusotsuseid oli vähe, siis vaatleme neid põhjalikumalt. kokku vastavalt 4 ja 5.

2011. a. leidis Ametlikes Teadaannetes 7 teadet KSH algatamise kohta. KMH algatamise teateid tollel aastal ei olnud. 2012 ja 2013 oli KMH ja KSH algatamise teateid

Aastatel 2011–2013 avaldatud keskkonnamõju hindamise teadetes olevad põhjendused keskkonnamõju hindamise algatamise vajalikkuse kohta võib kategoriseerida järgmiselt:

Tabel 5. Põhjendused keskkonnamõju hindamise algatamiseks (16 teadet), põhjenduste arv (rasvases kirjas on toodud need mõjud, mida on põhjendustes enim kasutatud)

Mõju	Põhjendus, selgitus	2011	2012		2013	
		7 KSHd	1 KMHd	3 KSHd	2KMHd	2KSHd
1. Hoone tüübist tulenev mõju	Kõrghoonete ehitamine					1
2. Haljasalale, rohealale avalduv mõju	Haljasala kadumine (hoonete, parkla tõttu)	4				
	Ehitamine rohealale, kahjustatakse looduslikku kooslust, olulist puhkeala	5		1	1	
	Ehitamine rohealale, kahjustatakse looduslikku kooslust, kaitstavate liikide elupaika		1	3	1	
	Mõju III kaitsekategooria taimeliikide kasvukohtadele	1				
	Ehitamine kahjustab kaitstavat loodusobjekti (allikat)				1	
	Suureneb roheala kasutuskoormus	2				

3. Haljasala, kõrghaljastuse, roheala, loodusliku kooslusele avaldub mõju	Ehitamine hävitab kaitstavate liikide elupaiga(d)			3	1	1
	Hävi olulisel määral kõrghaljastus	4		3	1	2
	Hävi metsaala					1
4. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale	Mõju loodusala (Natura 2000 võrgustiku alale)	1		2		
5. Mõju veerežiimile ja seisundile	Mõju veerežiimile				1	2
	Tundlik, kesises seisundis suubla, kuhu sademe- ja reovett hakatakse suunama		1			
6. Mõju müra- ja õhusaastetasemele	Suureneb liikluskoormus, mis suurendab müra ja õhusaastet	3		1		1
	Hoone tehnilised seadmed tekitavad välismüra	1				
7. Muu põhjus	Soovitakse vähendada ehituskeeluvööndit	1				
	Oluline negatiivne mõju arendustegevuse kontaktvööndi linnaruumile	1				1
8. Mõju kultuuriväärtustele	Mõju kultuuriväärtustele		1			2
9. Uuringute läbiviimine	Vaja läbi viia elustiku uuringud (lodu- metsa ja roostiku elustiku uuringud (taimestiku, seente, linnustiku ja nahkhiirte inventuurid))		1		1	
	Vaja läbi viia geodeetilised mõõdistused, hüdrogeoloogiline uuring				2	
	Kokku põhjendusi:	23		17		20

Tabelist 5 nähtub, et olulise mõju kategooriatena käsitleb Tallinna keskkonnaamet peamiselt looduslike alade kahjustamist (mõjukategooria 2) ja hävinemist (mõjukategooria 3) arendusprojektide tõttu. Esimesel juhul on olulisel kohal asjaolud, et arendustegevus kahjustab puhkeala ja kaitstavaid loodusobjekte (liike, elupaiku, loodusmälestisi) ja suurendab koormust allesjäänud rohealale. Looduslike alade hävimise puhul tõuseb esile kõrghaljastuse (enamasti täiskasvanud puude, põlispuude) ja metsaala hävimine kui olulise mõju põhjus. Olulise mõju allikaks on ka uute/lisanduvate elamualadega kaasnev liikluskoormuse kasv, mis omakorda toob kaasa

müra ja õhusaaste suurenemise. Mõju Natura 2000 võrgustiku aladele on Tallinna keskkonnaamet kaalunud kolmel korral, kuid otsustest ei selgu, kas algatati ka asjakohane hindamine. Veerežiimi muutumine on märgitud olulise mõjuna neljal korral. Neljal korral leidub otsustes ka uuringute läbiviimise kohustus, kui kahel korral tuleb arendajal inventeerida elustikku ja kahel juhul teha hüdrogeoloogiline uuring. Kolmel korral on oluliseks mõjaks peetud arendustegevuse mõju kultuuriväärtustele. Üksikutel juhtudel on olulise mõju allikaks muud põhjused.

5.4. MOTIVATSIOON KESKKONNAMÕJU HINDAMISE ALGATAMATA JÄTMISE OTSUSTES

Keskkonnamõju hindamise mitteamalgatamise põhjendusi uuriti 2013. aasta näitel. Vastavaid teateid oli Ametlikes Teadaannetes 55 (tabel 3; joonis 2).

Enamasti algavad keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise põhjendused sellega, et „detailplaneeringuga ei

kavandata olulise keskkonnamõjuga tegevust, sh näiteks tootmist, ulatusliku elamupiirkonna rajamist ega muud olulise keskkonnamõjuga tegevust, millega kaasneks keskkonnaseisundi või looduslike alade kahjustumist, sh vee, pinnase, õhu saastatust, olulist jäätmetekke ja müra taseme suurenemist“. Edasi järgneb põhjendus, mis

samuti kordub otsusest otsusesse: „lähtudes planeeringuala ja selle lähiümbruse keskkonnatingimustest ja maa- kasutusest, ei põhjusta [kavandatava tegevuse nimetus] ehitamine ning sihtotstarbeline kasutamine antud asukohas olulist keskkonnamõju. Tegevusega kaasnevad võimalikud mõjud on ehitusaegsed, nende ulatus piirneb peamiselt planeeringualaga ning avariolukordade esinemise tõenäosus on väike, kui detailplaneeringu elluviimisel arvestatakse detailplaneeringu ja ehitusprojektide tingimusi ning õigusaktide nõudeid“.

Enamlevinumaid põhjendusi keskkonnamõju hindamise mitteamalgatamiseks on ka see, et „planeeringuga kavandatud tegevus ei põhjusta looduskeskkonna vastupanuvõime ega loodusvarade taastumisvõime ületamist, sest planeeringualal ja piirkonnas on juba kujunenud inimtegevuse poolt mõjutatud tihedalt hoonestatud linnakeskkond ning planeeringu elluviimisega ei kaasne olulist mõju looduskeskkonnale“. Edasised põhjendused varieeruvad, sõltudes kavandatava tegevuse laadist ja asukohast. Keskkonnamõju mitteamalgatamise põhjenduste hulgas hakkavad muuhulgas silma kahte tüüpi põhjendused: tingimuslikud nõuded arendajale ja lisauuringute läbiviimise nõue.

Tingimuslike nõuete hulgas leidub eelkõige selliseid nõudeid, mis kohustavad arendajat järgima õigusaktidest tulenevaid nõudeid, et vältida olulise mõju tekkimist (nt „mõjud ei ole olulised, kui täidetakse õigusaktidest tulenevaid nõudeid“ või kui „kahjustatud või hävitatud kõrghaljastus asendatakse vastavalt linna määrusele“). Leidub ka selliseid põhjendusi, kus seatakse leevendavaid meetmeid, mida arendaja peab rakendama: näiteks „olulist mõju elustikule väikeelamute ehitusega ei kaasne, kui järgitakse loomastiku eksperdi soovitatud leevendavaid meetmeid“, „ei mõjuta/ei mõjuta oluliselt (väärtuslikku) kõrghaljastust, kuid tuleb teha asendusistutus vastavalt linna määrusele“, „hävitatud kõrghaljastus tuleb asendada, osakaal peab jääma vähemalt 50%“, „hävitatakse suur hulk haljastust, mis on aga väheväärtuslik. Tuleb teha asendusistutus vastavalt linna määrusele“, „detailplaneeringu alal võib esineda jääkreostust, kuid kui reostusnähtude ilmnemisel võimalik reostuskolle likvideeritakse või lokaliseeritakse nõuetekohaselt, ei kaasne planeeringu elluviimisel olulist keskkonnamõju“; „ei kahjusta kultuuripärandit, kui järgitakse nõudeid“, kuigi detailplaneeringu ala võib asuda näiteks miljööväärtuslikul alal,

vanalinna muinsuskaitsealal või arheoloogiamälestise kaitsevööndis, „planeeringuala asub rohumaal, kus on II/III kaitsekategooria loomaliigi elupaik, kuid kui seda ei kahjustata, siis olulist mõju ei ole“, jt.

Natura hindamise algatamata jätmist põhjendatakse sellega, et „planeeringualal ja lähialal ei paikne kaitsealasad/Natura 2000 alasid“ või asub kaitseala planeeringualast teatud kaugusel, näiteks „kaitseala paikneb 270 m kaugusel planeeringualast“. Siinkohal tuleb märkida, et olulise mõju kriteeriumiks ei saa olla formaalne kriteerium (näiteks kavandatava tegevuse kaugus Natura 2000 alast), vaid see peab olema sisuline – kas tegevuse mõju võib ulatuda Natura 2000 alale või mitte. Uuritaval perioodil avaldatud keskkonnamõju mitteamalgatamise teadetest ei selgu, kas üldse on läbi viidud Natura hindamise eelhindamisi.

Omaette rühma moodustavad mõju hindamise algatamata jätmise põhjendused, milles küll olulist keskkonnamõju ei eeldata, kuid siiski kohustatakse arendajat hankima lisateavet, st *viima läbi lisauuringuid*. Näiteks nähakse otsustes ette elustikuinventuur, liikluse prognoosi koostamine, jääkreostuse uuring, hüdrogeoloogiline uuring, arheoloogiline uuring, radooni uuring, ehituskeeluvööndi vähendamise vajaduse uuring jt.

Kui õigusaktidega määratud nõuete järgimisele kohustamist võib keskkonnamõju hindamise mitteamalgatamise puhul pidada põhjendatuks, siis olukord, kus otsustaja nõuab arendajalt lisauuringute läbiviimist, näitab, et otsustajal ei ole otsuse tegemiseks piisavalt teavet. Keskkonnamõju hindamise algatamata jätmist olukorras, kus piisav teave puudub, ei saa pidada asjakohaseks. Sellistel juhtudel on otsustajal kaks võimalust: nõuda uuringute tegemist enne keskkonnamõju hindamise algatamist ja seejärel uuringutulemuste alusel otsustada, kas kavandatud tegevusega võib kaasneda oluline keskkonnamõju, või algatada keskkonnamõju hindamine, mille käigus kogutakse uuringute kaudu lisateavet. Tallinna keskkonnaameti spetsialist selgitas, et olukordades, kus keskkonnamõju hindamist ei algatata, kuid nõutakse mõne lisauuringu läbiviimist, lähtub keskkonnaamet sellest, et olulist keskkonnamõju arendustegevusega küll ei kaasne, kuid lisauuring on vajalik selleks, et täpsustada keskkonnatingimusi planeeringu menetlemise käigus.

5.5. ALGATAMISE TEADETE AVALDAMISE VASTAVUS SEADUSELE

Vastavalt KeHJSe § 12 lõikele 3 peab keskkonnamõju hindamise algatamise või algatamata jätmise teade sisaldama vähemalt 11 teabeliiki (lõige 3 punktid 1–5):

1) otsustaja nime (punkt 1) ning otsustaja kontaktisiku nime (2) ja tema kontaktandmeid (3);

2) kavandatava tegevuse lühikirjeldust (4) ja eesmärke (5);

3) teavet kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise algatamise või algatamata jätmise kohta (6);

4) teavet piiriülese keskkonnamõju hindamise algatamise kohta (7), teavet keskkonnamõju hindamise menetluste liitmise kohta (8) ja teavet vajalike keskkonnauuringute kohta (9);

5) kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise algatamise või algatamata jätmise otsusega tutvumise aega (10) ja kohta (11).

Kõik uuritava perioodil Ametlikes Teadaannetes avaldatud teated vastavad seaduse nõuetele, sisaldades teavet, mida KeHJSe § 12 lg 3 eeldab.

6. ARUTELU JA JÄRELDUSED

J. Westoni (2011) arvates sõltub keskkonnamõju hindamise tõhusus juhtimissüsteemist ja otsustamise kultuurist, kuidas otsuseid langetatakse. Kohalikul tasandil arendustegevust suunavaid otsuseid tehakse enamasti konkreetsete projektide kaudu, mis peavad läbima suhteliselt bürokraatliku ja juriidiliselt reguleeritud asjaajamise, mis on ka poliitiliselt koormatud (Booth, 2009). Enamasti esitab eraõiguslik arendaja taotluse detailplaneeringu algatamiseks kohalikule omavalitsusele, kes kontrollib taotluse vastavust nõuetele, sealhulgas teeb kindlaks, kas on vaja algatada keskkonnamõju hindamine, ja algatab seejärel detailplaneeringu koostamise ning lähtudes keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalutlemise tulemusest ka keskkonnamõju hindamise. Vastavalt KeHJSele on keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kindlaks tegemiseks vaja lähtuda olulise mõju kriteeriumitest, milleks on kavandatava tegevuse laadist, asukohast ja võimaliku mõju laadist tulenev mõju keskkonna eri osadele. Keskkonnamõju hindamise eesmärk on anda otsustajale piisavalt teavet kavandatava tegevuse lubamiseks.

Tallinna linna juhtimissüsteemis on keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine antud linnavalitsuse keskkonnaameti pädevusse. Keskkonnamõju hindamist menetleb ameti keskkonnakorralduse sektor. Kompetentsi ja kogemuse säilitamise ning selle arendamise seisukohast on antud töökorraldus õigustatud, sest vastasel juhul, näiteks kui igas ametis oleks oma keskkonnamõju hindamise üksus, oleks see inimressursi ja keskkonnamõju hindamise kogemuse asjatu killustamine.

Uuritaval perioodil 2011–2013 avaldas Tallinna keskkonnaamet Ametlikes Teadaannetes 206 keskkonnamõju hindamisega seotud teadet, mille hulgas oli vaid 16 keskkonnamõju hindamise algatamist. Keskkonnamõju hindamise algatamise/algatamata jätmise teateid oli uuritaval perioodil kokku 192, millest 176 teadet puudutasid KSHd ja 16 teadet KMHd. Valdav enamus keskkonnamõju hindamise teateid (192) puudutas detailplaneeringute keskkonnamõju strateegilist hindamist (KSH) – 176 teadet (92%), keskkonnamõju hindamist tegevusloa tasemel (KMH) puudutasid 16 teadet (8%). Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalutlemise

otsused sisaldasid valdavalt seisukohta, et keskkonnamõju hindamine pole vajalik: 92% juhtudel keskkonnamõju hindamist ei algatatud.

Kui veel kümmekond aastat tagasi oli keskkonnamõju hindamise algatamiste arv suurem kui algatamata jätmiste arv, siis alates 2010. aastast on see järjest kahanenud. Näiteks P. Mägi (2009) uuringu andmetel oli ajaperioodil 2005–2009 üle Eesti avaldatud Ametlikes Teadaannetes 631 KMH teadet, millest 361 (57%) olid algatamise ja 270 (43%) mittealgatamise kohta. Kui veel aastal 2009 oli enam keskkonnamõju algatamise kui mittealgatamise teateid, siis juba 2010–2011 läbiviidud analüüs üle-eestiliste KMH teadete (218) kohta Ametlikes Teadaannetes näitas, et algatamisotsuseni jõuti 48% juhtumite puhul ja 52% juhtudest jäeti keskkonnamõju hindamine algatamata (Lükk, 2012). Seega kinnitavad Tallinna keskkonnaameti otsused, mis on samuti tugevalt kaldu keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuste poole, trendi, mis algas üle Eesti 2010. aastal.

Suure KSHde arv Tallinnas võib olla tingitud sellest, et KeHJS käsitleb detailplaneeringuid KSH objektina, kuigi planeeringu sisuks on sageli konkreetne ehitis ehk projekt, mis on pigem KMH objekt. Suur keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise arv võib olla tingitud sellest, et linna puhul on tegemist tiheasutusalaga, mis on niigi suure inimõju surve all ja uue ärihoone või kortermaja lisandumine olemasolevasse, sarnase maa kasutusega miljõesse ei muuda elukeskkonda oluliselt halvemaks, kui järgitakse üldplaneeringut ja õigusaktidest tulenevaid nõudeid. Suur arvu (92%) väikese keskkonnamõjuga tegevuste menetlemisele kulub arvestatav osa Tallinna keskkonnaameti ametnike tööajast. Ilmselt tuleks kaaluda KeHJSe ja planeerimiseaduse muutmist nii, et võimaldada tiheasutusalal, juba inimõju poolt tugevasti mõjutatud aladel, olemasolevat miljööd mittemuutva ja omavalitsuse üldplaneeringuga (mille käigus on läbi viidud KSH) kooskõlas oleva detailplaneeringu puhul keskkonnamõju strateegilist hindamise vajalikkust mitte kaaluda. Kuid nõ kiirmenetluse vajadust ja kriteeriume on veel vaja täpsemalt uurida.

Kaalutlemisotsustes oli uuritud teadetes seaduses toodud

olulise keskkonnamõju kriteeriume enamasti arvestatud. Vähem oli kumuleerivate mõjudega. Üheski teates ei märgitud, et oleks läbi viidud Natura eelhindamine, samuti ei nähtud kordagi ette Natura asjakohase hindamise vajadust. Selles osas tuleb eelhindamist täpsustada ja ka otsustes märkida, kas olulist mõju Natura aladele tuvastati eelhindamise tulemusena.

Keskkonnamõju hindamise algatamise otsuste analüüs näitas, et olulise keskkonnamõju kriteeriumiks olid peamiselt looduslike alade kahjustamist ja hävinemist põhjustavad arendusprojektid. Olulise mõjuga arendustegevus on Tallinna keskkonnaameti hinnangul see, mis kahjustab puhkeala ja kaitstavaid loodusobjekte (liike, elupaiku, loodusmälestisi) ja suurendab koormust allesjäänud rohealale. Sagedasti on olulise mõju põhjuseks kõrghaljastuse (enamasti täiskasvanud puude, põlispuude) ja metsaala hävimine. Olulise mõju allikaks on ka uute/lisanduvate elamualadega kaasnev liikluskooormuse suurenemine, mis omakorda toob kaasa müra ja õhusaaste suurenemise.

Keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuste analüüs näitas, et kui kavandatav tegevus ei muuda oluliselt olemasolevat maakasutust ega keskkonnaseisundit, siis keskkonnamõju hindamist ei algatata. Mõjusid peeti

reeglina planeeringualaga piirnevateks ja ehitusaegseteks. Sagedasti seati tingimuseks pidada kinni õigusaktidega määratud nõuetest. Mitmel juhul aga kohustati arendajat tegema lisauuringuid, mitte küll olulise mõju määratlemiseks, vaid nende tulemuste alusel sooviti täpsustada arendajale antavaid keskkonnanõudeid.

Keskkonnamõju hindamise algatamisest teatamine Ametlikes Teadaannetes järgis seaduse nõudeid ja läks nendest veel kaugemale, pakkudes lisateavet ja selgitusi, mis kindlasti aitavad tavalugejal paremini mõista nii arendaja kavatsusi kui kaasnevat võimalikku keskkonnamõju.

Tallinna keskkonnaameti kolme aastase (2011–2013) tegevuse uuring näitas, et keskkonnaamet on saavutanud keskkonnamõju hindamise kompetentsitaseme, mille raames toimub keskkonnamõju hindamise algatamine ja otsusest teavitamine suhteliselt rutiinse ja seaduse nõudeid järgiva menetlusena. Sellele vaatamata tuleks seni kasutatavat eelhindamise kontrolllehte täiendada, eelkõige kumuleeruva mõju arvestamisega, ning sellega, et mõju vaadeldaks koosmõjus planeeritava ning lähialade mõjuga, kuivõrd neid aspekte ei olnud uuritaval perioodil ühelgi juhul arvestatud.

7. KASUTATUD JA VIIDATUD ALLIKAD

Õigusaktid:

Ettepanek Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2011/92/EU teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (tekst puudutab Euroopa Keskkonnaagentuuri) Brüssel, 26.10.2012; COM(2012) 628 final 2012/0297 (COD). http://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/com_628/1_ET_ACT_part1_v2.pdf

Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2011/92/EL 13. detsember 2011, teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta. (kodifitseeritud tekst) (EMPs kohaldatav tekst)

Euroopa Parlamendi ja Nõukogu Direktiiv 2003/35/EÜ, 26. mai 2003, milles sätestatakse üldsuse kaasamine teatavate keskkonnaga seotud kavade ja programmide koostamisse ning muudetakse nõukogu direktiive 85/337/EMÜ ja 96/61/EÜ seoses üldsuse kaasamisega ning õiguskaitse kättesaadavusega. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:15:07:32003L0035:ET:PDF>

Euroopa Parlamendi ja Nõukogu Direktiiv 2001/42/EÜ, 27. juuni 2001, teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise kohta. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:15:06:32001L0042:ET:PDF>

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus (RT I 2005, 15, 87). <https://www.riigiteataja.ee/akt/867983?leiaKehtiv>

Looduskaitse seadus (RT I, 2004, 38, 258). <https://www.riigiteataja.ee/akt/116052013016?leiaKehtiv>

Nõukogu Direktiiv 92/43/EMÜ, 21.mai 1992 looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1992L0043:20070101:ET:PDF>

Nõukogu Direktiiv, 27. juuni 1985, teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (85/337/EMÜ). <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:15:01:31985L0337:ET:PDF>

Tööstusheite seadus (RT I, 2013, 1). <https://www.riigiteataja.ee/akt/116052013001>

Vabariigi Valitsuse määrus nr 89, vastu võetud 6.06.2013, „Alltegevusvaldkondade loetelu ning künnisvõimsused, mille korral on käitise tegevuse jaoks nõutav kompleksluba”. Avaldati RT I, 11.06.2013, 19. <https://www.riigiteataja.ee/akt/111062013019>

Vabariigi Valitsuse määrus nr 224, vastu võetud 29.08.2005, „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“. Määrust muudeti viimati 8.05.2012, avaldati RT I, 8.05.2012, 12. <https://www.riigiteataja.ee/akt/108052012012>

Asjakohased artiklid ja uurimistööd:

Booth, P. 2009. Managing land-use change. Land Use Policy, 26S, S154-S159.

Keskkonnaõiguse Keskus. 2013. Keskkonnaõiguse alase kohtupraktika analüüs. Valik teemasid Eesti kohtupraktikast perioodil 2002-2012. Tartu, 107 lk.

Lükk, V. 2012. Tegevusloa taotlemisega seotud keskkonnamõju hindamise algatamisest/algatamata jätmisest teatamine. Avaldatud teadete iseloomustus ja vastavus seadusele aastatel 2010-2011. Bakalaureuse töö. Eesti Maaülikool, Tartu, 53 lk.

Mägi, P. 2009. Loodusväärtuste arvestamine kaalutusotsuste tegemisel keskkonnamõju hindamise algatamisel. Bakalaureuse töö. Tallinn Ülikool, Tallinn, 42 lk.

Weston, J. 2011. Screening for environmental impact assessment projects in England: what screening? Impact

Assessment and Project Appraisal, 29 (2), June 2011, pages 90-98

rakendamisel Eestis. MTÜ Keskkonnamõju Hindajate Ühing, 82 lk. http://keskkonnaamet.ee/public/Natura_juhis.pdf

Juhendid:

Aunapuu, A., Kutsar, R. 2013. Juhised Natura hindamise läbiviimiseks loodusdirektiivi artikli 6 lõike 3

8. LISAD

Lisa 1. Olulise keskkonnamõjuga projektid/tegevused, mille keskkonnamõju tuleb alati hinnata. KMH direktiivi¹⁸ lisa 1 ja KeHJS § 6 lg 1 võrdlus (paksus kirjas on need tegevused, mis erinevad KMH direktiivi ja KeHJS e vahel)

KMH direktiivi lisa 1	KeHJS, § 6 lg 1	Kommentaar
1. Naftatöötlustevõtted (välja arvatud ettevõtted, kus toornaftast valmistatakse üksnes määrdeid) ja päevas vähemalt 500 tonni sütt või bituumenkilti gaasistavad või vedeldavad rajatised.	1) nafta töötlemine, välja arvatud naftast ainult määrdeainete tootmine; 2) kivisöe või põlevkivi gaasistamine või vedeldamine, kui päevas kasutatakse toorainet 500 tonni või rohkem;	Projektide kirjeldused kattuvad, kuid Eesti eripära arvestades on lisatud põlevkivi gaasistamine ja vedeldamine.
2. a) Soojuselektrijaamad ja muud põletusrajatised, mille soojatootlikkus on vähemalt 300 megavatti;	3) soojuselektrijaama või muu põletusseadme ehitamine, kui selle nominaalne soojusvõimsus on 300 megavatti või rohkem;	Projektide kirjeldused kattuvad.
2.b) tuumaelektrijaamad ja muud tuumareaktorid, sealhulgas nende jaamade või reaktorite lammutamine või kasutusest kõrvaldamine (välja arvatud lõhustuvate ja lähteainete tootmiseks ja muundamiseks mõeldud uurimisrajatised, mille suurim pidev soojusvõimsus ei ületa 1 kilovatti). <i>Tuumaelektrijaamad ja muud tuumareaktorid ei ole enam kõnealused rajatised, kui kogu tuumakütus ja muud radioaktiivselt saastunud ained on rajatise asukohast alaliselt kõrvaldatud.</i>	4) tuumaelektrijaama või muu tuumaseadme ehitamine, sulgemine või dekomisjoneerimine, välja arvatud uurimiseade lõhustuva või tuumasünteesmaterjali tootmiseks või töötlemiseks, kui selle maksimaalne soojusvõimsus ei ületa ühte kilovatti püsivat soojuskoormust;	Projektide kirjeldused kattuvad.
	5) tuuleelektrijaama püstamine veekogusse;	Tuulegeneraatori püstamine veekogusse KMH direktiivi kohustusliku KMH loetelus puudub.
3. a) Rajatised kasutatud tuumkütuse töötlemiseks; b) rajatised: i) tuumkütuse tootmiseks või rikastamiseks, ii) kasutatud tuumkütuse või väga radioaktiivsete jäätmete töötlemiseks, iii) kasutatud tuumkütuse lõpphoiustamiseks, iv) üksnes radioaktiivsete jäätmete lõpphoiustamiseks, v) üksnes kasutatud tuumkütuse või radioaktiivsete jäätmete ladustamiseks (kavandatud rohkem kui kümneks aastaks) mujal kui tekkekohas.	6) tuumkütuse tootmine või rikastamine, kiiritatud tuumkütuse töötlemine või kasutatud tuumkütuse või radioaktiivsete jäätmete käitlemine; 7) kasutatud tuumkütuse või radioaktiivsete jäätmete ajutise või lõpphoiustuspaiiga ehitamine;	Projektide kirjeldused kattuvad, kuid KMH direktiiv on detailsem kui KeHJS, määrates muuhulgas jäätmehooldla kasutusaja ja koha.
4. a) Tehased malmi ja terase esmaseks sulatuseks; b) rajatised muude toormetallide kui raud tootmiseks maakidest, rikastatud maakidest või teisestest toormetest metallurgiliste, keemiliste või elektrolüütiliste menetlustega.	8) malmi või terase esmane sulatamine; 9) metallimaagist, rikastatud maagist või vanametallist värviliste metallide tootmine metallurgilise või keemilise protsessi või elektrolüüsi abil;	Projektide kirjeldused kattuvad.

¹⁸ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:026:0001:0021:ET:PDF>

KMH direktiivi lisa 1	KeHJS, § 6 lg 1	Kommentaar
<p>5. Rajatised asbesti tootmiseks ning asbesti ja asbesti sisaldavate toodete töötlemiseks ja muundamiseks, kui neis toodetakse: asbestsemendist valmistooteid üle 20 000 tonni aastas, hõrdematerjale üle 50 tonni valmistooteid aastas ja muid tooteid, milles kasutatakse üle 200 tonni asbesti aastas.</p>	<p>10) asbesti tootmine, asbesti või asbesti sisaldavate toodete töötlemine või käitlemine, kui asbestsemendi valmistoodangu maht ületab 20 000 tonni aastas, hõrdematerjalide valmistoodangu maht ületab 50 tonni aastas või muude valmis asbesttoodete valmistoodangu maht ületab 200 tonni aastas;</p>	<p>Projektide kirjeldused katuvad.</p>
<p>6. Keemiatehased ehk rajatised, nimelt need, mis on mõeldud ainete tööstuslikuks tootmiseks keemiliste muundamis- menetluste abil, kus on mitu üksust, mille toimimine on üksteisega seotud, ja kus toodetakse:</p> <p>a) orgaanilisi põhikemikaale;</p> <p>b) anorgaanilisi põhikemikaale;</p> <p>c) fosfor-, lämmastik- või kaaliumväetisi (liht- või ühendväetised);</p> <p>d) põhilisi taimekaitsevahendeid ja -mürke;</p> <p>e) ravimitoormeid keemilise või bioloogilise menetlusega;</p> <p>f) lõhkeaineid.</p>	<p>11) aine tootmine tööstuslikus mahus keemilise protsessi abil, kui mitu seadet on järjestatud ja omavahel funktsionaalselt seotud ning toodavad orgaanilisi või anorgaanilisi põhikemikaale, fosfor-, lämmastik- või kaaliumväetisi liht- või liitväetisena, taimekaitsevahendeid või biotsiide, ravimeid keemilise või bioloogilise protsessi käigus või lõhkeaineid;</p>	<p>Projektide kirjeldused katuvad.</p>
<p>18. Tööstusrajatised:</p> <p>a) paberimassi tootmiseks puidust või samaladsetest kiudainetest;</p> <p>b) paberi ja papi tootmiseks, mille tootmisvõimsus on üle 200 tonni päevas.</p>	<p>12) paberi või papi tootmine tootmisvõimsusega vähemalt 200 tonni ööpäevas või pulbi tootmine puidust või samaladsetest kiudmaterjalidest;</p>	<p>Projektide kirjeldused katuvad.</p>
<p>7. a) Pikamaavedudeks vajalike raudteede ja vähemalt 2100 m peamaandumisrajaga lennuväljade ehitamine;</p> <p>b) kiirteede ehitamine;</p> <p>c) vähemalt neljarajaliste uute teede ehitamine või kõige rohkem kahe- ja kolme-rajaliste olemasolevate teede ümberkavandamine ja/või laiendamine vähemalt neljarajaliseks, kui uus tee või ümberkavandatud ja/või laiendatud teelõik on vähemalt 10 km pikk.</p>	<p>13) kiirtee, 2100 meetri pikkuse või pikema peamaandumisrajaga lennuvälja, üle kümne kilomeetri pikkuse nelja sõidurajaga tee püstitamine või ühe või kahe sõidurajaga tee ehitamine vähemalt nelja sõidurajaga teeks;</p> <p>14) uue raudteeliini ehitamine või uue raudteejaama ehitamine, kui ühe rajaga raudteeliini puhul on vähemalt neli jaamateed ja kahe rajaga raudteeliini puhul vähemalt viis jaamateed, olemasoleva raudteejaama laiendamine, kui laiendamise tulemusel on raudteejaamas ühe rajaga raudteeliini puhul vähemalt neli jaamateed ja kahe rajaga raudteeliini puhul vähemalt viis jaamateed, või olemasoleva raudteejaama jaamateede pikendamine pikkuseni vähemalt 1000 meetrit, kui raudteejaamas on ühe rajaga raudteeliini puhul vähemalt neli jaamateed ja kahe rajaga raudteeliini puhul vähemalt viis jaamateed;</p>	<p>KMH direktiiv näeb ette vähemalt 10 km teelõigu ehitamise puhul KMH, siis KeHJS määratleb sellise olukorra teelõigu puhul, mis on pikem kui 10 km.</p> <p>Kui KMH direktiiv piirduv projekti kirjelduses lühidalt „pikamaavedudeks vajalike raudteede ehitamine“, siis KeHJS on raudtee ehituse puhul palju detailsem, määrates ära raudtee radade ja jaamateede arvu.</p>

KMH direktiivi lisa 1	KeHJS, § 6 lg 1	Kommentaar
<p>8. a) Siseveeteed ja siseveeliikluseks mõeldud sadamad enam kui 1350 tonniste laevadele;</p> <p>b) kaubasadamad, maaga ühendatud laadimis- ja maha-laadimiskaid ja välisadamad (välja arvatud parvlaevakaid) enam kui 1 350 tonniste laevadele.</p>	<p>15) siseveekogus sadama või sellise veete püstitamine, mis on projekteeritud 1350 tonni ületava veeväljasurvega aluste jaoks;</p> <p>16) sadama või maismaaga ühendatud kai püstitamine, kui see teenindab 1350 tonni ületava veeväljasurvega aluseid;</p>	Projektide kirjeldused kat-tuvad.
	<p>17) mere ning Peipsi järve, Lämmijärve ja Pihkva järve süvendamine alates pinnase mahust 10 000 kuupmeetrit, merepõhja ning Peipsi järve, Lämmijärve ja Pihkva järve tahkete ainete uputamine alates ainete mahust 0 000 kuupmeetrit, muu veekogu süvendamine alates pinnase mahust 500 kuupmeetrit või muusse veekogusse tahkete ainete uputamine alates ainete ma-hust 500 kuupmeetrit;</p>	KeHJSes kirjeldatud projektid KMH direktiivis puuduvad.
<p>11. Põhjaveevõtu- või kunstlikud põhjaveemoodustussüs-teemid, kui võetud või moodustatud vee kogus on vähemalt 10 miljonit kuupmeetrit aastas.</p>	<p>18) põhjavee võtmine vähemalt 10 miljonit kuupmeetrit aastas;</p>	KeHJSes ei ole loetletud kunstlike põhjaveemoodus-tussüsteeme.
<p>12. a) Rajatised veevarude ülekandmiseks vesikondade vahel, kui ülekandmise eesmärk on vältida võimalikku veepuudust</p> <p>ja ülekantava vee kogus on üle 100 miljoni kuupmeetri aastas;</p> <p>b) kõikidel muudel juhtudel rajatised veevarude ülekand-miseks vesikondade vahel, kui vesikonna vooluhulk, kust vett võetakse, on mitme aasta keskmisena üle 2 miljardi kuupmeetri aastas ja ülekantava vee kogus on vooluhulgast üle 5 %.</p> <p>Kummalgi juhul ei loeta siia joogivee edastamist toru kaudu.</p>	<p>19) veejuhtme püstitamine, kui keskmine vooluhulk ületab 100 miljonit kuupmeetrit aastas või kui veehaardes oleva vee kes-kmine vooluhulk on üle 2000 miljoni kuupmeetri aastas ja veejuhtme kaudu ärajuhitava vee hulk ületab viit protsenti veehaarde aastasest keskmisest vooluhulgast;</p>	KeHJSes ei ole projekti kir-jelduses kasutatud mõistet „veevarude ülekandmine vesikondade vahel“, KeHJSes nimetatakse „veehaaret“.
<p>13. Heitveetöötlusrajatised, mille võimsus on üle 150 000 inimekvivalendi, nagu on määratletud nõukogu 21. mai 1991. aasta direktiivi 91/271/EMÜ (asulareovee puhasta-mise kohta) artikli 2 punktis 6.</p>	<p>20) reoveepuhastusseadme püstitamine, kui selle võimsus on üle 150 000 inimekvivalendi;</p>	Projektide kirjeldused kat-tuvad.
<p>15. Tammid ja muud rajatised vee kinnihoidmiseks või alaliseks säilitamiseks, kui kinnihoitav või säilitatav uus või täiendav veekogus on üle 10 miljoni kuupmeetri.</p>	<p>21) tundlikule suublale hüdro-elektrijaama, tammi, paisu või veehoidla püstitamine või selle rekonstrueerimine;</p>	KeHJSes ei ole seatud kin-nihoitavale/säilitatavale veekogusele mahupiirangut (10 mlj m ³), samas määrat-leb KeHJS mõiste „tundlik suubla“, mida KMH direktiiv ei tee.
<p>9. Rajatised ohtlike jäätmete põletamiseks, keemiliseks töötlemiseks, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiivi 2008/98/EÜ (mis käsitleb jäätmeid), või osutatud direktiivi artikli 3 punktis 2 defineeritud lõpppladustamiseks.</p>	<p>22) ohtlike jäätmete põletamine, keemiline töötlemine või lades-tamine;</p>	Projektide kirjeldused kat-tuvad.

KMH direktiivi lisa 1	KeHJS, § 6 lg 1	Kommentaar
10. Üle 100-tonnise päevavõimsusega rajatised tavajäätmete põletamiseks või keemiliseks töötlemiseks, nagu on määratletud direktiivi 2008/98/EÜ I lisa rubriigis D9.	23) tavajäätmete põletamine või keemiline töötlemine üle 100 tonni ööpäevas või tavajäätmete prügila püstistamine, kui selle üldmaht on üle 25 000 tonni;	Projektide kirjeldused kattuvad.
	24) vähemalt 1,5 hektari suuruse alaga prügila sulgemine;	KeHJSes kirjeldatud projektid KMH direktiivis puuduvad.
16. Torujuhtmed läbimõõduga üle 800 mm ja pikkusega üle 40 km: a) gaasi, nafta või kemikaalide edastamiseks; b) geoloogilise säilitamise eesmärgil süsinikdioksiidi voolu edastamiseks, kaasa arvatud nendega seotud pumbajaamad.	25) maagaasi, nafta- või keemiatoodete või muude vedelainete transportimiseks üle 40 kilomeetri pikkuse ja 800 millimeetrise läbimõõduga torustiku püstistamine; 25 ¹⁾ maapõues säilitatava süsinikdioksiidi transportimiseks üle 40 kilomeetri pikkuse ja üle 800 millimeetrise läbimõõduga torustiku ning sellega seotud pumbajaamade ehitamine;	Projektide kirjeldused kattuvad.
14. Nafta ja maagaasi tootmine kaubanduslikul otstarbel, kui nafta tootmiskaht on üle 500 tonni päevas ja maagaasi tootmiskaht üle 500 000 m ³ päevas.	26) merepõhjast või maismaalt ööpäevas üle 500 tonni nafta või üle 500 000 kuupmeetri maagaasi ammutamine;	Projektide kirjeldused kattuvad.
17. Kanalad ja sigalad, kus on üle: a) 85 000 nuumkanakoha või 60 000 munakanakoha; b) 3 000 nuumseakoha (üle 30 kg) või c) 900 emisekoha	27) niisuguse linnu-, sea- või veisefarmi püstistamine, kus saab kasvatada rohkem kui 85 000 broilerit või 60 000 kana, 3000 nuumsiga arvestuskaaluga igaüks üle 30 kilogrammi, 900 emist, 450 lüpsilehma, 600 lihaveist või 900 kuni 24 kuu vanust noorveist;	Projektide kirjeldused enam-vähem kattuvad, v.a veisefarmid, mida KeHJS märgib, kuid KMH direktiiv ei märgi. Seejuures on KeHJSes toodu detailsem kui KMH direktiivis, määrates ära ka loomade vanuse.
19. Pealmaakaevandused pindalaga üle 25 hektari või turbakaevandused pindalaga üle 150 hektari.	28) pealmaakaevandamine suuremal kui 25 hektari suurusel alal, allmaa-kaevandamine või turba mehhaniseeritud kaevandamine; 29) pealmaakaevandamise lõpetamine suuremal kui 25 hektari suurusel alal, allmaa-kaevandamise või turba mehhaniseeritud kaevandamise lõpetamine;	KeHJSes ei ole määratud turbakaevandamise pindala (150 ha), nagu on KMH direktiivis. Samas loetleb KeHJS tegevusena kaevandamise lõpetamist, mida KMH direktiiv ei tee.
20. Elektri-õhuliinide ehitamine, mille pingeline on vähemalt 220 kV ja pikkus üle 15 km.	30) kõrgepingeliini püstistamine, kui selle pingeline on üle 220 kilovoldi ja pikkus üle 15 kilomeetri;	Projektide kirjeldused kattuvad.
	31) üle 100 hektari suuruse pindalaga metsamaa või märgala muutmise, nagu kuivendamine või raadamine;	Selline projekt puudub KMH direktiivi lisa 1, kuid „esmakordne metsastamine ja raadamine maakasutusviisi muutmiseks“ on loetletud lisa 2 (p 1) kui eelhindamist vajav tegevus.

KMH direktiivi lisa 1	KeHJS, § 6 lg 1	Kommentaar
21. Vähemalt 200 000 tonnise mahuga rajatise nafta, naftakeemia- või keemiatoodete ladustamiseks.	32) naftatoodete terminali püstitamine, kui selle kogumahutavus ületab 100 000 kuupmeetrit;	KeHJSes ja KMH direktiivis toodud kaalu- ja mahupiirmäärad on erinevad.
	33) keemiatoodete terminali püstitamine, kui selle kogumahutavus ületab 5000 kuupmeetrit D- või C-kategooria kemikaali, 500 kuupmeetrit B-kategooria kemikaali või 50 kuupmeetrit A-kategooria kemikaali;	
	34) selline tegevus, mille keskkonnamõju hindamise kohustus on määratud tegevuse aluseks oleva strateegilise planeerimisdokumendiga;	Selline projekt puudub KMH direktiivis.
22. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiivi 2009/31/EÜ, milles käsitletakse süsinikdioksiidi geoloogilist säilitamist kohased säilitamiskohad.	34 ¹) ehitiste ehitamine käesoleva lõike punktides 1–34 nimetatud tegevusest, käitistest või ehitistest lähtuva süsinikdioksiidi kogumiseks maapöues säilitamise eesmärgil või kui maapöues säilitamiseks kogutava süsinikdioksiidi aastane kogumaht on vähemalt 1,5 megatonni käitise kohta;	Projektide kirjeldused katuvad.
23. Rajatise käesoleva lisa kohaldamisalasse kuuluvatest rajatistest lähtuva süsinikdioksiidi voolu kogumiseks geoloogilise säilitamise eesmärgil vastavalt direktiivile 2009/31/EÜ või kui süsinikdioksiidi kogumise aastane kogumaht on vähemalt 1,5 megatonni		
24. Käesolevas lisas loetletud projektide mis tahes muudatus või laiendamine, kui niisugune muudatus või laiendamine ise ei ületa käesolevas lisas sätestatud võimalikke künniseid	35) käesoleva lõike punktides 1–34 ¹ ja käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tegevuse või käitise muutmine või ehitise laiendamine või rekonstrueerimine, kui see vastab käesolevas lõikes sätestatule või kui tegevus või käitis muutmise või ehitise laiendamise või rekonstrueerimise tulemusel tervikuna vastab käesolevas lõikes sätestatule.	Projektide kirjeldused katuvad.

Lisa 2. Tegevusvaldkonnad, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise eelhinnang. KMH direktiivi¹⁹ lisa 2 ja Vabariigi Valitsuse (VV) määruse nr 224 võrdlus

KMH direktiivi lisa 2	VV määrus nr 224, 29.08.2005	Kommentaar
<p>1. PÕLLUMAJANDUS, METSAKASVATUS JA AKVAKULTUUR</p> <p>a) maakorraldusprojektid;</p> <p>b) projektid harimata maa või poollooduslike alade intensiivpõllunduseks;</p> <p>c) põllumajanduslikud veeprojektid, sealhulgas niisutus- ja kuivendusprojektid;</p> <p>d) esmakordne metsastamine ja raadamine maakasutusviisi muutmiseks;</p> <p>e) rajatise intensiivkarjakasvatuseks (I lisaga hõlmamata projektid);</p> <p>f) intensiivkalakasvatus;</p> <p>g) merepõhja muutmine maaks.</p>	<p>§ 9. Põllu-, metsa- ja kalamajandus ning maaparandus</p> <p>1) maatulundusmaa sihtotstarbe muutmine, kui maa pindala on suurem kui 100 hektarit;</p> <p>2) uue maaparandussüsteemi või olemasoleva maaparandussüsteemi uue osa rajamine maatulundusmaal üle 200 hektari suurusele maa-alale, poldri korral olenemata maa-ala suurusest;</p> <p>3) uue maaparandussüsteemi või olemasoleva maaparandussüsteemi uue osa rajamine maatulundusmaal, kus soomuldade, mille turbakihi sügavus on üle ühe meetri, pindala ületab 30% rajatava uue maaparandussüsteemi või olemasoleva maaparandussüsteemi uue osa maa-ala pindalast ja on suurem kui 10 hektarit;</p> <p>4) uue maaparandussüsteemi või olemasoleva maaparandussüsteemi uue osa rajamine karstialal;</p> <p>5) üle 100 hektari suuruse maa-ala esmakordne metsastamine või raadamine maakasutusviisi muutmiseks;</p> <p>7) karusloomakasvatuse rajamine mingi, kähriku, üle 5000 rebase või üle 13 000 tuhtru pidamiseks;</p> <p>8) linnufarmi rajamine ja lindude intensiivkasvatuse käitises, kus peetakse 40 000–60 000 lindu;</p> <p>9) seafarmi rajamine ja sigade intensiivkasvatuse käitises, kus peetakse 2000–3000 siga (kehamassiga üle 30 kg) või 750–900 emist;</p> <p>9¹) veisefarmi rajamine või veiste intensiivkasvatuse käitises, kus peetakse 300–450 piimalehma, üle 400 ammalehma või 600–900 noorveist, kelleks loetakse üle 8 kuu vanuseid lehmullikaid kuni poegimiseni ja üle 8 kuu vanuseid pulle;</p> <p>9²) kui ühes käitises kasvatatakse vähemalt kahe eelmises punktis nimetatud kategooria veiseid, arvutatakse käitises peetavate veiste arv kokku, kasutades järgmisi koefitsiente: piimalehm 1,0; ammalehm 0,75; noorveis 0,5 ning keskkonnamõju hindamise algatamise või algatamata jätmise kaalumise kohustuslikkus otsustatakse võrdluses piimalehmadele sätestatud künnisvõimsusega;</p> <p>10) aastas vähemalt 200 tonni sööta kasutava intensiivkalakasvatuse rajamine.</p>	<p>Kõik tegevusvaldkonnad ühtivad KMH direktiivi ja VV määruse nr 224 vahel, v.a „merepõhja muutmine maaks“, mis on loetletud KMH direktiivis, aga pole loetletud VV määruses. VV määruses on toodud detailsed mahukünnised, mida KMH direktiivi lisa 2 ei ole. VV määruses toodud künnismahud põllumajandusprojektide kohta pärinevad kompleksloa taotlemise kriteeriumitest vastavalt tööstusheite seadusele²⁰ ja selle alusel antud VV määrusele nr 89²¹.</p>

¹⁹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:026:0001:0021:ET:PDF>

²⁰ RT I 2013, 1, <https://www.riigiteataja.ee/akt/116052013001>

²¹ RT I 2013, 19, <https://www.riigiteataja.ee/akt/111062013019>

KMH direktiivi lisa 2	VV määrus nr 224, 29.08.2005	Kommentaar
<p>2. KAEVANDAMINE</p> <p>a) pealmaakaevandamine ja turbatootmine (I lisaga hõlmamata projektid);</p> <p>b) allmaakaevandamine;</p> <p>c) maavarade kaevandamine mere- või jõepõhjust;</p> <p>d) süvapuurimine, eelkõige:</p> <p>i) puurimine maasoojuse kasutamiseks,</p> <p>ii) puurimine tuumajäätmete ladustamiseks,</p> <p>iii) puurimine veevarude kasutamiseks,</p> <p>välja arvatud puurimine pinnase püsivuse uurimiseks;</p> <p>e) maapealsed tööstusrajatised söe, nafta, maagaasi ja maakide ning bituumenkildi tootmiseks.</p>	<p>§ 3. Mäendus ja geoloogia</p> <p>1) üldgeoloogiline uurimistöõ, välja arvatud liiva ja kruusa uuringud maismaal;</p> <p>2) geoloogiline uuring, välja arvatud liiva ja kruusa uuringud maismaal;</p> <p>3) süvapuurimine (üle 1000-meetrise sügavusega puuraugud);</p> <p>4) pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal;</p> <p>5) kuni 10 000-kuupmeetri suuruse maavaravaru kaevandamine merest või kuni 500-kuupmeetri suuruse maavaravaru kaevandamine teistest veekogudest;</p> <p>6) pealmaakaevandamise lõpetamine kuni 25 hektari suurusel alal;</p> <p>8) «Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanajutimissüsteemi seaduse» § 6 lõikes 1 nimetatud allmaaehtise rajamine;</p> <p>9) kivisöe või põlevkivi vedeldamine, gaasistamine või koksistamine, kui ööpäevase kasutatakse vähemalt 250 tonni toorainet, välja arvatud «Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanajutimissüsteemi seaduse» § 6 lõike 1 punktis 2 nimetatud juhul;</p> <p>10) söe, ligniidi, põlevkivi, turba või nende segude brikettimine</p>	<p>VV määrus loetleb geoloogilisi uurimistöid kui potentsiaalselt negatiivse keskkonnamõjuga tegevusi, mida aga KM direktiiv ei tee. KMH direktiiv ei määra kaevandamise piiramahtusid, mida aga teeb VV määrus. Kui KMH direktiiv nimetab puurimist maasoojuse või veevarude kasutamiseks kui potentsiaalselt negatiivse mõjuga tegevust, siis VV määrus seda ei tee.</p>
<p>3. ENERGIATÖÖSTUS</p> <p>a) tööstusrajatised elektri auru ja sooja vee tootmiseks (I lisaga hõlmamata projektid);</p> <p>b) tööstusrajatised gaasi auru ja sooja vee edastamiseks; elektri edastamine õhuliinide kaudu (I lisaga hõlmamata projektid);</p> <p>c) maagaasi maapealne ladustamine;</p> <p>d) põlevate gaaside maalune ladustamine;</p> <p>e) fossiilkütuste maapealne ladustamine;</p> <p>f) söe ja pruunsöe tööstuslik kangideks pressimine;</p> <p>g) rajatised radioaktiivsete jäätmete töötlemiseks ja ladustamiseks (kui need on I lisaga hõlmamata);</p> <p>h) hüdroelektrijaamad;</p> <p>i) tuuleelektrijaamad;</p>	<p>§ 2. Energeetika</p> <p>1) soojuselektrijaama või muu põletusseadme rajamine (püstitamine) või laiendamine ning elektri- või soojusenergia tootmine, kui nominaalne soojusvõimsus on 50–299 megavatti;</p> <p>2) rohkem kui viie tuulikuga tuuleelektrijaama, mille koguvõimsus on üle 7,5 megavati, rajamine maismaale;</p> <p>3) maagaasi, nafta- või keemiatoodete või muude vedelainete transportitorustiku rajamine väljaspool tööstusterritooriumi, välja arvatud „Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanajutimissüsteemi seaduse” § 6 lõike 1 punktis 25 nimetatud juhul;</p> <p>3¹) maapõues säilitatava süsinikdioksiidi transportimiseks torustiku rajamine ning sellega seotud pumbajaamade ehitamine, välja arvatud „Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanajutimissüsteemi seaduse” § 6 lõike 1 punktis 25¹ nimetatud juhul;</p> <p>4) soojatrassi rajamine vähemalt 50-megavattise soojusvõimsusega põletusseadme jaoks;</p> <p>5) 35–220-kilovoldise pingega ja üle 15 kilomeetri pikkusega elektriõhuliini rajamine;</p> <p>6) ehitiste ehitamine süsinikdioksiidi kogumiseks maapõues säilitamise eesmärgil, välja arvatud „Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanajutimissüsteemi seaduse” § 6 lõike 1 punktis 34¹ nimetatud juhul.</p>	<p>VV määrus määrab projektide mahud, millest alates tuleb kaaluda KMH vajalikkust. Seejuures KMH direktiiv mahupiiranguid ei määra. VV määrus paneb piiri: eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga on 6 ja enam tuulegeneraatorit koguvõimsusega >7,5MW maismaal. KMH direktiiv märgib vaid „tuuleelektrijaamad” sõltumata generaatorite arvust ja võimsusest ning asukohast, kas maismaal või merel.</p>

KMH direktiivi lisa 2	VV määrus nr 224, 29.08.2005	Kommentaar
<p>4. METALLIDE TOOTMINE JA TÖÖTLEMINE</p> <p>a) rajatised malmi või terase tootmiseks (esmane või teisene sulatamine), sealhulgas pidevaluks;</p> <p>b) rajatised raudmetallide töötlemiseks:</p> <p>i) kuumvaltsimiseks,</p> <p>ii) vasaratega sepistamiseks,</p> <p>iii) sulametallist kaitsekatete paigaldamiseks;</p> <p>c) raudmetallide valukojad;</p> <p>d) rajatised, kus sulatatakse, sealhulgas sulandatakse mitteraudmetalle, välja arvatud väärismetallid, kuid kaasa arvatud</p> <p>teiseseid tooted (puhastamine, valamine jne);</p> <p>e) rajatised metallide ja plastide pindtötluseks elektrolüütilise või keemilise meetlusega;</p> <p>f) mootorsõidukite tootmine ja kokkupanemine ning sõiduki-mootorite tootmine;</p> <p>g) laevatehased;</p> <p>h) rajatised õhusõidukite ehitamiseks ja parandamiseks;</p> <p>i) raudteetarvikute tootmine;</p> <p>j) kokkusurumine lõhkeainete abil;</p> <p>k) rajatised metallimaakide särdamiseks ja paagutamiseks.</p>	<p>§ 4. Metallide tootmine ja töötlemine</p> <p>1) metallimaakide (kaasa arvatud sulfiidimaagid) särdamine või paagutamine;</p> <p>2) malmi või terase tootmine (teisene sulatamine), kaasa arvatud pidevalu, tootmisvõimsusega üle 2,5 tonni tunnis;</p> <p>3) mustmetallide kuumvaltsimine tootmisvõimsusega üle 20 tonni tooterast tunnis;</p> <p>4) mustmetallide sepistamine üle 20-megavatise soojusvõimsusega sepikodade seadmetel, kui löögienergia on üle 50 kilodžauli vasara kohta;</p> <p>5) mustmetallide pinnete pealesulatamine tooterase kuluga üle 2 tonni tunnis;</p> <p>6) mustmetallide valu, kui valukodade tootmisvõimsus on üle 20 tonni ööpäevas;</p> <p>7) värviliste metallide (välja arvatud väärismetallid) või teisese toorme sulatamine ja sulamite valmistamine (rafineerimise, valamise jm eesmärgil) tootmisvõimsusega üle 4 tonni pliidi või kaadmiumi ööpäevas või üle 20 tonni kõiki muid metalle ööpäevas;</p> <p>8) metallide või plastide elektrolüütiline või keemiline pinnatötlus, kui töötlemisvannide kogumaht ületab 30 kuupmeetrit;</p> <p>9) mootorsõidukite ja sisepõlemismootorite tootmine, laevaehtus või -remont, õhusõidukite tootmine või hooldus, rongivedurite, tramm- või rongiveeremite tootmine, kui orgaaniliste ainete kulu on üle 50 tonni aastas või üle 150 kilogrammi tunnis;</p> <p>10) impulssvormimine või -pressimine.</p>	<p>Jällegi, KMH direktiiv mahupiiranguid ei sea, samas kui VV määrusega määratakse mahud, millest alates tuleb KMH vajalikkust kaaluda. Aluseks on kompleksloa tootmise kriteeriumid.</p>

KMH direktiivi lisa 2	VV määrus nr 224, 29.08.2005	Kommentaar
<p>5. MINERAALITÖÖSTUS</p> <p>a) koksiahjud (sõe utmine);</p> <p>b) tsemenditehased;</p> <p>c) rajatised asbesti tootmiseks ja asbesttoodete valmistamiseks (I lisaga hõlmamata projektid);</p> <p>d) rajatised klaasi, sealhulgas klaaskiudude valmistamiseks;</p> <p>e) rajatised mineraalainete sulatamiseks, sealhulgas mineraalkiudude valmistamiseks;</p> <p>f) keraamiliste toodete, eelkõige katusekivide, telliste, tulekindlate telliste, kahhelkivide, kivesemete või portselani valmistamine põletamise teel.</p>	<p>§ 5. Mittemetalletest maavaradest toodete valmistamine</p> <p>1) ööpäevas üle 500 tonni tsemendiklinkri tootmine;</p> <p>2) ööpäevas üle 50 tonni lubja tootmine pöördahjudes või muudes põletusahjudes;</p> <p>3) asbesti või asbesti sisaldavate toodete töötlemine või käitlemine, välja arvatud «Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse» § 6 lõike 1 punktis 10 nimetatud juhul;</p> <p>4) ööpäevas üle 20 tonni klaasi, sealhulgas klaaskiu tootmine;</p> <p>5) ööpäevas üle 20 tonni mineraalainete sulatamine, sealhulgas mineraalkiu tootmine;</p> <p>6) keraamiliste toodete, sealhulgas katusekivide, telliste, tulekindlate telliste, kahhelkivide, keraamiliste materjalide, kergkruusa või portselani valmistamine põletamisel tootmisvõimsusega üle 75 tonni ööpäevas või ahjudes, mille mahutavus ületab 4 kuupmeetrit ja mahutavustihedus on 300 kilogrammi kuupmeetri kohta.</p>	<p>Nii nagu metallide tootmise ja töötlemise puhul, ei sea ka mineraalitööstusega seotud tegevuste puhul KMH direktiiv mahupiiranguid, kuid VV määrus seab, võttes aluseks kompleksloa kriteeriumid.</p>
<p>6. KEEMIA-TÖÖSTUS (I LISAGA HÕLMAMATA PROJEKTID)</p> <p>a) vahesaaduste töötlemine ja kemikaalide tootmine;</p> <p>b) taimekaitsevahendite ja ravimite, värvide ja lakkide, elastomeeride ja peroksiidide tootmine;</p> <p>c) rajatised nafta, nafta-keemia- ja keemiatoodete ladustamiseks.</p>	<p>§ 6. Keemiatööstus</p> <p>1) kemikaalide tootmine, välja arvatud «Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse» § 6 lõike 1 punktis 11 nimetatud juhul;</p> <p>2) kemikaalide tootmisprotsessist eraldatud isoleeritud vahesaaduste töötlemine;</p> <p>3) taimekaitsevahendite või ravimite tootmine, välja arvatud «Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse» § 6 lõike 1 punktis 11 nimetatud juhul;</p> <p>4) peroksiidide või elastomeeride tootmine;</p> <p>5) värvide või lakkide tootmine, kui orgaaniliste ainete kulu on üle 50 tonni aastas või üle 150 kilogrammi tunnis.</p>	<p>KMH direktiivi lisa 2 ja VV määruses toodud tegevused kattuvad.</p>
<p>7. TOIDUAINETÖÖSTUS</p> <p>a) taime- ja loomaõlide ja -rasvade tootmine;</p> <p>b) loomsete ja taimsete toodete pakendamine ja hoidistamine;</p> <p>c) piimatoodete tootmine;</p> <p>d) õlle- ja linnasetootmine;</p> <p>e) maiustuste ja siirupi tootmine;</p> <p>f) tapamajad;</p> <p>g) rajatised tärglase tööstusliku valmistamiseks;</p> <p>h) kalajahu- ja kalaõlivabrikud;</p> <p>i) suhkruvabrikud.</p>	<p>§ 7. Toiduainetööstus</p> <p>1) loomade tapmine tapamajades tootlikkusega üle 50 tonni rümpsid ööpäevas;</p> <p>2) taimse või loomse õli või rasva tootmine valmistoodangu mahuga üle 75 tonni ööpäevas;</p> <p>3) kalajahu või -õli tootmine valmistoodangu mahuga üle 75 tonni ööpäevas;</p> <p>4) piimatoodete tootmine valmistoodangu mahuga üle 200 tonni ööpäevas;</p> <p>5) tärglase tootmine valmistoodangu mahuga üle 100 tonni ööpäevas;</p> <p>6) õlle või linnase tootmine valmistoodangu mahuga üle 150 tonni ööpäevas;</p> <p>7) suhkru tootmine valmistoodangu mahuga üle 100 tonni ööpäevas;</p> <p>8) maiustuste, kondiitritoodete või siirupi tootmine valmistoodangu mahuga üle 100 tonni ööpäevas;</p> <p>9) taimsete toodete konservimine või pakendamine valmistoodangu mahuga üle 300 tonni ööpäevas või loomsete toodete konservimine või pakendamine valmistoodangu mahuga üle 75 tonni ööpäevas.</p>	<p>Kui KMH direktiiv ei sea mahupiiranguid, siis VV määrus seab vastavalt kompleksloa kriteeriumitele.</p>

KMH direktiivi lisa 2	VV määrus nr 224, 29.08.2005	Kommentaar
<p>8. TEKSTIILI-, NAHA-, PUIDU- JA PABERITÖÖSTUS</p> <p>a) tööstusrajatised paberi ja papi tootmiseks (l lisaga hõlmamata projektid);</p> <p>b) tehased kiudude või tekstiili eeltötluseks (nagu pesemine, pleegitamine ja leelilahusega töötlemine) või värvimiseks;</p> <p>c) tehased nahkade parkimiseks;</p> <p>d) rajatised tselluloosi töötlemiseks ja tootmiseks.</p>	<p>§ 8. Tselluloosi-, paberi- ja tekstiilitööstus ning nahaparkimine</p> <p>1) tselluloosi tootmine puidust või muudest kiudmaterjalidest;</p> <p>2) paberi või papi tootmine, kui valmistoodangu maht on 20–200 tonni ööpäevas;</p> <p>3) tekstiili või kiu eeltöötlemine (pesemiseks, pleegitamiseks, merseriseerimiseks) või värvimine, kui valmistoodangu maht ületab 10 tonni ööpäevas;</p> <p>4) nahaparkimine, kui valmis-toodangu maht on üle 12 tonni ööpäevas.</p>	<p>Kui KMH direktiiv ei sea mahupiiranguid, siis VV määrus seab vastavalt kompleksloa kriteeriumitele.</p>
<p>9. KUMMITÖÖSTUS</p> <p>Elastomeertoodete valmistamine ja töötlemine.</p>	<p>§ 6 Keemiatööstus</p> <p>4) peroksiidide või elastomeeride tootmine.</p>	<p>VV määruses ei ole eraldi valdkonnana kummitööstust, kuid selle tegevusi nimetatakse keemiatööstuse valdkonna all.</p>

KMH direktiivi lisa 2	VV määrus nr 224, 29.08.2005	Kommentaar
<p>10. INFRASTRUKTUURIPROJEKTID</p> <p>a) tööstuspiirkondade arendusprojektid;</p> <p>b) linnaarendusprojektid, sealhulgas kaubanduskeskuste ja parklate ehitamine;</p> <p>c) raudteede ning ühendvedudeks vajalike ümberlaadimisrajatiste ja -jaamade ehitamine (I lisaga hõlmamata projektid);</p> <p>d) lennuväljade ehitamine (I lisaga hõlmamata projektid);</p> <p>e) teede, sadamate ja sadamaraajatiste, sealhulgas kalasadamate ehitamine (I lisaga hõlmamata projektid);</p> <p>f) I lisaga hõlmamata siseveeteede ehitamine, kanalite ja tulvatõrjerajatiste ehitamine;</p> <p>g) tammid ja muud vee kinnihoidmiseks või pikaajaliseks säilitamiseks mõeldud rajatised (I lisaga hõlmamata projektid);</p> <p>h) trammiteed, kõrgendatud ja maa-alused raudteed, rippteed ja samalaadsed eriteed, mida kasutatakse üksnes või peaaugalt reisiijate veoks;</p> <p>i) nafta- ja gaasitorujuhtmetega seotud rajatised ning geoloogilise säilitamise eesmärgil süsinikdioksiidi voolu edastamiseks mõeldud torujuhtmed (I lisaga hõlmamata projektid);</p> <p>j) pikkade akveduktide ehitamine;</p> <p>k) rannikurajatised ärauhutamise vältimiseks ja rannikut muutvad projektid nagu kalda vallide, muulide ja sadama tammide ja muude merekaitserajatiste ehitamine, välja arvatud selliste rajatiste hooldamine ja ümberehitamine;</p> <p>l) I lisaga hõlmamata põhjaveevõtu- või kunstlikud põhjaveemoodustussüsteemid;</p> <p>m) I lisaga hõlmamata rajatiste veevarude ülekandmiseks vesikondade vahel.</p>	<p>§ 11. Vee erikasutus</p> <p>1) sadama või sadamaraajatise rajamine või laiendamine, välja arvatud «Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanajuhtimissüsteemi seaduse» § 6 lõike 1 punktides 15 ja 16 nimetatud juhul;</p> <p>2) ranna või kalda kindlustusrajatise rajamine või laiendamine;</p> <p>4) avalikule või avalikult kasutatavale vooluveekogule tõkestusrajatise rajamine, rekonstrueerimine või laiendamine;</p> <p>5) silla rajamine, kui selle tagajärjel muutub veekogu ristlõike pindala;</p> <p>6) veekogu põhja elektriülekandeliini või -sidekaabli rajamine;</p> <p>7) veekogu süvendamine või veekogusse tahkete ainete kaadamine, välja arvatud «Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanajuhtimissüsteemi seaduse» § 6 lõike 1 punktis 17 nimetatud juhul;</p> <p>8) põhjavee võtmine 200 000–10 000 000 kuupmeetrit aastas; 9) aastas üle 10 miljoni kuupmeetri vee juhtimiseks akvedukti rajamine;</p> <p>10) veejuhtme, mille kaudu ärajuhitava vee keskmine vooluhulk on 10 miljonit kuni 100 miljonit kuupmeetrit aastas, rajamine;</p> <p>11) reovee, mille reostuskoormus on vähemalt 2000 inimekvivalenti, kogumiseks kanalisatsioonitorustike rajamine;</p> <p>12) vähemalt 2000 inimekvivalenti suuruse reoveepuhasti rajamine, laiendamine või rekonstrueerimine, välja arvatud «Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanajuhtimissüsteemi seaduse» § 6 lõike 1 punktis 20 nimetatud juhul;</p> <p>13) vähemalt 2000 inimekvivalenti suuruse reoveepuhasti sette töötlemine ja kasutamine.</p> <p>§ 12. Kütuse ja keemiatoodete</p> <p>1) vähemalt 100-tonnise kogumahutavusega gaasihoidla rajamine või laiendamine ja kasutamine;</p> <p>2) nafta või naftakeemiatoodete ladustamine ehitistes mahutavusega 10 000–100 000 kuupmeetrit;</p> <p>3) fossiilse kütuse või turba ladustamine kogumahuga vähemalt 1000 tonni;</p> <p>4) keemiatoodete ladustamine rajatistes, välja arvatud keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lõike 1 punktis 33 nimetatud juhul.</p> <p>§ 13. Infrastruktuuri ehitamine</p> <p>1) «Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanajuhtimissüsteemi seaduse» § 6 lõikes 1 ning käesolevas määruses nimetatata juhul tööstuspiirkonna arendamine;</p> <p>2) keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lõikes 1 ning käesolevas määruses nimetatata juhul ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni, bussi- ja autoparkide, elurajooni, staadioni, haigla-, ülikooli-, vangla- ning muude samalaadsete projektide arendamine;</p> <p>3) raudteeliini rajamine või raudteejaama rajamine, laiendamine või pikendamine, välja arvatud «Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanajuhtimissüsteemi seaduse» § 6 lõike 1 punktis 14 nimetatud juhul;</p> <p>4) rippteed rajamine;</p> <p>5) metroo rajamine;</p> <p>6) trammitee rajamine;</p> <p>7) vähemalt 1200 meetri pikkuse tehiskattega lennurajaga lennuvälja rajamine, laiendamine või rekonstrueerimine, välja arvatud «Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanajuhtimissüsteemi seaduse» § 6 lõike 1 punktis 13 nimetatud juhul;</p> <p>8) tee ehitamine või remont, kui remondi käigus toimub tee koosseisus olevate rajatiste (v.a liikluskorraldusvahendid ja märgistus) lisandumine või asukoha muutus, välja arvatud katendi remont olemasolevas mahus, objekti ligipääsuks vajaliku tee rajamine ja keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lõike 1 punktis 13 nimetatud juhul;</p> <p>9) mootorsõidukite alalise võidusõidu- või testimisraja rajamine.</p>	<p>Kui KMH direktiiv ei sea mahupiiranguid, siis VV määrus seab vastavalt kompleksloa kriteeriumitele.</p>

KMH direktiivi lisa 2	VV määrus nr 224, 29.08.2005	Kommentaari
<p>11. MUUD TÖÖD</p> <p>a) alalised mootorsõidukite võidusõidu- ja katserajad;</p> <p>b) jäätmekõrvaldusrajatised (I lisaga hõlmamata projektid);</p> <p>c) heitveetöötlusrajatised (I lisaga hõlmamata projektid);</p> <p>d) setteladestuskohad;</p> <p>e) metallijäätmete, sealhulgas kasutamiskõlbmatute sõidukite ladustamine;</p> <p>f) mootorite, turbiinide ja reaktorite katsetuspingsid;</p> <p>g) rajatised tehismineraalitudude tootmiseks;</p> <p>h) rajatised lõhkeainete taastamiseks või hävitamiseks;</p> <p>i) rajatised loomakorjuse käitlemiseks.</p>	<p>§ 10. Jäätmekäitlus</p> <p>1) jäätmekäitluskoha rajamine, laiendamine või rekonstrueerimine, välja arvatud «Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse» § 6 lõike 1 punktis 23 nimetatud juhul;</p> <p>2) ööpäevas kuni 100 tonni tavajäätmete põletamine või keemiline töötlemine;</p> <p>3) metallijäätmete, sealhulgas romusõidukite käitlemine.</p> <p>§ 15. Muud tegevusvaldkonnad</p> <p>1) ainete, esemete või toodete pinnatöötlus orgaaniliste lahustite kasutamisega, näiteks viimistlemine, trükkimine, katmine, rasvavarustus, veekindluse tagamine, kruntimine, värvimine, puhastamine või impregneerimine, kui orgaaniliste ainete kulu on üle 50 tonni aastas või üle 150 kilogrammi tunnis;</p> <p>2) vineeri või puitkiud- või puitlaastplaatide tootmine;</p> <p>3) grafiidistamise või põletamisega grafiidi (tempersõe) ja elektrografiidi tootmine;</p> <p>4) elastomeere sisaldavate valmististe tootmine, kui tooret kasutatakse üle 800 tonni aastas;</p> <p>5) ööpäevas üle 10 tonni loomakorjuse ja loomsete jäätmete kahjutustamine või töötlemine;</p> <p>6) lõhkeainete regenerereerimine või hävitamine;</p> <p>7) vähemalt 5-megavattise gaasimootori, vähemalt 50-kuupmeetrise keemiareaktori või vähemalt 50-megavattise gaasiturbiini testimine;</p> <p>8) selline tegevus, mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik, kuid mis võib üksi või koostoimes muu tegevusega eeldatavalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala või kaitstavat loodusobjekti;</p> <p>9) selline tegevus, mis võib kaasa tuua ebameeldiva või ärritava lõhnaaine eraldumise välisõhku;</p> <p>10) muu käesolevas määruses nimetatud tegevus, mis võib kaasa tuua olulise keskkonnamõju;</p>	<p>VV määruse loetelu on erinevalt KMH direktiivist detailsem ja mahupiirangutega. VV määrus toob loodusdirektiivist üle eraldi nõude kaaluda sellise tegevuse keskkonnamõju, "mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik, kuid mis võib üksi või koostoimes muu tegevusega eeldatavalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala või kaitstavat loodusobjekti". Samuti, erinevalt KMH direktiivist, nimetab VV määrus tegevusi, mis võivad kaasa tuua "ebameeldiva või ärritava lõhnaaine eraldumise välisõhku". Aluseks on võetud kompleksloa kriteeriumid.</p>
<p>12. TURISM JA VABA AEG</p> <p>a) suusarajad, -tõstukid, köisteed ja nendega seotud rajatised;</p> <p>b) jahisadamad;</p> <p>c) linnast väljas asuvad puhkekülad ja vabaajavõimalustega hotellikompleksid ning nendega seotud rajatised;</p> <p>d) alalised telkimisplatsid ja sõidukelamulaagrid;</p> <p>e) lõbustuspargid.</p>	<p>§ 14. Turismimajandus, puhke-, spordi- või virgustusalade rajamine</p> <p>1) suusakompleksi suusaraja, -tõstuki või köistee jaoks rajatisete ehitamine;</p> <p>2) väljaspool tiheasustustala puhkeküla ja -laagri, hotellikompleksi ning sellega seotud vaba aja veetmise rajatisete ehitamine;</p> <p>3) lõbustus-, vee- või teemapargi rajamine;</p> <p>4) golfiväljaku rajamine;</p> <p>5) loomaaia rajamine.</p>	<p>VV määruses nimetatakse loomaaedu, golfiväljakuid, kuid ei nimetata jahisadamaid ega alalisi telkimisplatse ja sõidukelamulaagreid, mida nimetab KMH direktiiv.</p>
<p>13.</p> <p>a) juba loa saanud või valminud või käimasolevate I või käesolevas lisa loetletud projektide muutmine või laiendamine, kui see võib keskkonda oluliselt kahjustada (I lisaga hõlmamata muudatus või laiendus);</p> <p>b) I lisa loetletud projektid, mida tehakse üksnes või peaaesjalikult uute menetluste või toodete arendamiseks või katsetamiseks ja mis ei kesta üle kahe aasta.</p>	<p>§15. Muud tegevusvaldkonnad</p> <p>1) «Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse» § 6 lõikes 1 või käesolevas määruses nimetatud tegevuse muutmine.</p>	<p>VV määruses ei nimetata projekte, mida „tehakse üksnes või peaaesjalikult uute menetluste või toodete arendamiseks või katsetamiseks ja mis ei kesta üle kahe aasta“.</p>

Lisa 3. Olulise keskkonnamõju kriteeriumid. KMH direktiivi lisa 3, KeHJS § 6 lõike 3 ja uue KMH direktiivi eelnõu võrdlus.

KMH direktiiv, lisa 3	KeHJS, § 6 lg 3	Uue KMH direktiivi eelnõu
<p>1. PROJEKTI LAAD</p> <p>Projektide laadi hindamisel tuleb eelkõige silmas pidada:</p> <p>a) projekti mahtu;</p> <p>b) koosmõju muude projektidega;</p> <p>c) loodusvarade kasutamist;</p> <p>d) jäätmeteket;</p> <p>e) saastavust ja häiringuid;</p> <p>f) õnnetusohu, pidades eelkõige silmas kasutatavaid aineid või menetlusi.</p>	<p>1) tegevuse ala ja selle lähiümbruse keskkonna-tingimustest, nagu maakasutusest, alal esinevatest loodusvaradest, nende omadustest ja taastumis-võimest ning looduskeskkonna vastupanuvõimest. Keskkonna vastupanuvõime hindamisel lähtutakse eelkõige märgalade, randade ja kallaste, pinnavormide, metsade, kaitstavate loodusobjektide, sealhulgas Natura 2000 võrgustiku alade, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on juba ületatud, maareformi seaduse tähenduses tiheasutusega alade ning ajaloo-, kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest;</p> <p>2) tegevuse iseloomust, kaasa arvatud selle tehnoloogiline tase, loodusvarade kasutamine, jäätme- ja energiamahukus, ning lähipiirkonna teistest tegevustest;</p> <p>3) tegevusega kaasnevatest tagajärgedest, nagu vee, pinnase või õhu saastatus, jäätmetekke, müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn;</p> <p>4) tegevusega kaasnevate avariiohtude esinemise võimalikkusest.</p>	<p>1. PROJEKTI LAAD</p> <p>Projektide laadi hindamisel tuleb eelkõige silmas pidada järgmist:</p> <p>a) projekti maht, sealhulgas vajaduse korral sellega seotud maa-aluste tööde ulatus;</p> <p>b) koosmõju muude projektide ja meetmetega;</p> <p>c) loodusvarade, eelkõige maa, mulla, vee ja bioloogilise mitmekesisuse kasutamine, sealhulgas hüdro-morfoloogilised muudatused;</p> <p>d) jäätmetekke;</p> <p>e) saaste ja häiringud;</p> <p>f) loodusõnnetuste ja inimtegevusest tingitud katastroofide oht ning õnnetuste oht, eelkõige seoses hüdro-morfoloogiliste muudatust</p> <p>e), kasutatud ainete või tehnoloogia ja elusorganismidega, konkreetsete maapealsete ja maa-aluste tingimustega või nende alade alternatiivse kasutamise ja ning</p> <p>õnnetuste või katastroofide toimumise tõenäosusega ja projekti tundlikkusega selliste ohtude suhtes;</p> <p>g) kuidas projekt mõjutab kliima-muutusi (kasvuhoo- negaaside heide, sealhulgas maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest), kuidas projekt aitab</p> <p>suurendada vastupanuvõimet kliimamuutustele ning kuidas kliimamuutused mõjutavad projekti (nt kas projektis võetakse arvesse kliima muutumist);</p> <p>h) kuidas projekt mõjutab keskkonda, eelkõige maad (asustusala ajapikku toimuv laienemine – maa hõivamine), mulda (orgaaniline aine, erosioon, tihenemine, katmine), vett (kogus ja kvaliteet), õhku ja bioloogilist mitmekesisust (populatsiooni kvaliteet ja kvantiteet ning ökosüsteemide kahjustumine ja killustumine);</p> <p>i) oht inimeste tervisele (nt vee või õhu saastumise tõttu);</p> <p>j) projekti mõju kultuuripärandile ja maastikule.</p>

KMH direktiiv, lisa 3	KeHJS, § 6 lg 3	Uue KMH direktiivi eelnõu
<p>2. PROJEKTIDE ASUKOHT</p> <p>Nende geograafiliste alade keskkonnatundlikkuse hindamisel, mida projektid tõenäoliselt mõjutavad, tuleb eelkõige silmas pidada:</p> <p>a) praegust maakasutust;</p> <p>b) ala loodusvarade suhtelist küllust, omadusi ja taastumisvõimet;</p> <p>c) looduskeskkonna vastuvõtuvõimet, pöörates erilist tähelepanu järgmistele aladele:</p> <p>i) märgalad,</p> <p>ii) rannikuvööndid,</p> <p>iii) mägi- ja metsapiirkonnad,</p> <p>iv) looduskaitsealad ja -pargid,</p> <p>v) liikmesriikide õigusnormide alusel liigitatud või kaitstavad alad; Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/147/EÜ (loodusliku linnustiku kaitse kohta) (1) ja nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiivi 92/43/EMÜ (looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta) kohaselt liikmesriikide määratud erikaitsealad,</p> <p>vi) alad, kus liidu õigusaktidega kehtestatud keskkonnaväliteedi standardeid on juba ületatud,</p> <p>vii) tiheda asustusega alad,</p> <p>viii) ajaloo-, kultuuri- või muinasväärtusega maastikud.</p>	<p>4¹⁾ kavandatava tegevuse eeldatavast mõjust Natura 2000 võrgustiku alale või mõnele muule kaitstavale loodusobjektile²⁶.</p>	<p>2. PROJEKTI ASUKOHT</p> <p>Selliste geograafiliste alade keskkonnatundlikkuse hindamisel, mida projekt tõenäoliselt mõjutab, tuleb eelkõige silmas pidada järgmist:</p> <p>a) praegune ja kavandatav maakasutus, sealhulgas maa hõivamine ja killustumine;</p> <p>b) ala loodusvarade (sealhulgas mulla, maa, vee ja bioloogilise mitmekesisuse) suhteline küllus, kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime;</p> <p>c) looduskeskkonna vastuvõtuvõime, pöörates erilist tähelepanu järgmistele aladele:</p> <p>i) märgalad, jõeäärsed alad, jõe-suudmed;</p> <p>ii) rannikuvööndid;</p> <p>iii) mägi- ja metsapiirkonnad;</p> <p>iv) looduskaitsealad ja -pargid, püsikarjamaad, suure loodusliku väärtusega põllumajandusmaa;</p> <p>v) liikmesriikide õigusnormide alusel liigitatud või kaitstavad alad; Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/147/EMÜ ning nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ kohaselt liikmesriikide määratud Natura 2000 alad; rahvusvaheliste konventsioonide kohaselt kaitstud alad;</p> <p>vi) alad, kus ei ole järgitud liidu õigusaktides sätestatud ning projektiga seotud keskkonna-kvaliteedi standardeid või kus nende järgimata jätmine võib tõenäoliselt juhtuda;</p> <p>vii) tiheda asustusega alad;</p> <p>viii) ajaloolise, kultuurilise või arheoloogilise väärtusega maastikud ja kohad.</p>

²⁶ Sätte aluseks on loodusdirektiiv 92/43/EMÜ, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1992L0043:20070101:ET:PDF>

KMH direktiiv, lisa 3	KeHJS, § 6 lg 3	Uue KMH direktiivi eelnõu
<p>3. VÕIMALIKU MÕJU LAAD</p> <p>Projektide võimalikku olulist mõju tuleb hinnata punktides 1 ja 2 sätestatud tingimuste põhjal, pidades eelkõige silmas:</p> <p>a) mõju ulatust (geograafiline ala ja mõjutatavate elanike arv);</p> <p>b) piiriülest mõju;</p> <p>c) mõju tugevust ja mitmekülsust;</p> <p>d) mõju tõenäosust;</p> <p>e) mõju kestust, sagedust ja pöörduvust.</p>	<p>5) käesoleva lõike punktides 1–4¹ nimetatuga kaasneva mõju suurusest, ruumilisest ulatusest, kestusest, sagedusest ja pöörduvusest, toimest, kumulatiivsusest ja piiriülesest mõjust ning mõju ilmnemise tõenäosusest.</p> <p>Eraldi tuleb kaaluda riigipiiriülest mõju.</p>	<p>3. VÕIMALIKU MÕJU LAAD</p> <p>Projekti võimalikku olulist mõju tuleb hinnata eespool punktides 1 ja 2 sätestatud tingimuste põhjal, pidades eelkõige silmas järgmist:</p> <p>a) mõju suurus ja ruumiline ulatuvus (geograafiline piirkond ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus);</p> <p>b) mõju laad;</p> <p>c) mõju piiriülene laad;</p> <p>d) mõju tugevus ja mitmekülsus;</p> <p>e) mõju tõenäosus;</p> <p>f) mõju kestus, sagedus ja pöörduvus;</p> <p>g) mõju avaldumise kiirus;</p> <p>h) sama arendaja või erinevate arendajate projektide (eelkõige käimasolevate ja/või heakskiidetud projektide) koosmõju;</p> <p>i) keskkonnanähtused, mida tõenäoliselt oluliselt mõjutatakse;</p> <p>k) muude ELi õigusaktidega nõutud hindamiste tulemusel saadud teave ja järeldused keskkonnamõju kohta;</p> <p>l) mõju tõhusa vähendamise võimalus.</p>

SEI - Africa
World Agroforestry Centre
United Nations Avenue, Gigiri
P.O. Box 30677
Nairobi, 00100, Kenya
Tel: +254 207 224 886

SEI - Asia
15th Floor
Witthayakit Building
254 Chulalongkorn University
Chulalongkorn Soi 64
Phyathai Road, Pathumwan
Bangkok 10330
Thailand
Tel: +(66) 22514415

SEI - Oxford
Florence House
29 Grove Street
Summertown
Oxford OX2 7JT
UK
Tel: +44 1865 426316

SEI - Stockholm
Linnégatan 87D
Box 24218
Stockholm
104 51
Sweden
Tel: +46 8 30 80 44

SEI - Tallinn
Lai Str. 34,
10133, Tallinn,
Estonia
Tel: +372 6 276 100

SEI - U.S.
11 Curtis Avenue
Somerville, MA 02144
USA
Tel: +1 617 627-3786

SEI - York
University of York
Heslington
York YO10 5DD
UK
Tel: +44 1904 43 2897

Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskus (SEI Tallinn)

SEI Tallinn on sõltumatu mõttekoda, mille missioon on toetada ühiskonna otsustusprotsesse ja ärgitada muutusi jätkusuutliku arengu suunas, pakkudes selleks integreeritud teadmisi keskkonna- ja arenguvaldkonnas ning seostades teadusuuringuid poliitikakujundamisega. SEI Tallinn on osa Stockholmi Keskkonnainstituudi rahvusvahelisest võrgustikust.

www.seit.ee

www.sei-international.org

Twitter: @SEIresearch, @SEIclimate